

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

SCLOVENECC

Izjaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiales: Novo mesto.

Il Bollettino No 774

Violenti combattimenti nella zona di El Alamein

L'avversario costretto ad un notevole ripiegamento — 45 velivoli inglesi distrutti

Il Quartier generale delle forze armate comunica:

Violenti combattimenti si sono riaperti nella zona di Alamein, forti attacchi nemici sono stati nettamente infranti al centro della stretta e arrestati nella parte settentrionale dove la lotta è stata particolarmente accanita.

Nel settore meridionale le truppe dell'asse, con attacco di sorpresa, hanno costretto l'avversario ad un notevole ripiegamento. L'aviazione italiana e tedesca ha dato largo appoggio alle operazioni terrestri, il nostro 50° stormo d'assalto, agendo sulle immediate retrovie nemiche bombardava e mitragliava depositi di materiale e concentramento di automezzi provocando esplosioni ed incendi. In numerosi scontri duri colpi venivano inflitti alla RAF che perdeva 33 apparecchi: 17 abbattuti dai cacciatori italiani del 1° e 4° stormo, e 16 da quelli germanici.

Gli aerodromi di Malta sono stati attaccati di giorno e di notte da formazioni di bombardieri che ne hanno colpito gravemente gli impianti, la caccia di scorta ha abbattuto 12 velivoli britannici.

Dalle azioni aeree della giornata tre nostri apparecchi non sono ritornati.

Siloviti boji pri El Alameinu

Nasprotnik se je moral znatno umakniti - 45 angleških letal sestreljenih

Vojno poročilo št. 774

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Siloviti boji so se razvneli pri El Alameinu. Močni sovražni napadi so bili dočela zlomljeni sredi ožine in so se ustavili na severu, kjer je bila bitka posebno silovita.

Na južnem odseku so osne čete z nenadnim napadom prisilile nasprotnika k znatnemu umiku. Italijansko in nemško letalstvo je obilno podpiralo boje na kopnem. Naše 15. krdelo napadalnih letal, ki je delovalo nad sovražnim zaledjem je bombardiralo in obstreljevalo skladišča gradiva in zbirališča vozil ter je povzročilo eksplozije in požare.

V številnih spopadih so bili zadani tudi udarci RAF, ki je zgubila 33 letal; 17 so jih sestrelili italijanski lovci prvega in četrtega letalskega polka, 16 pa nemški lovci.

Skupine bombnikov so podnevi in ponoči napadale letališča na Malto, ki so jih močno zalede. Spremljevalni lovci so zbili 12 angleških letal.

Iz večeršnjih dnevni poletov se trije naši stroji niso vrnili.

Afriško bojišče, 11. julija. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Kakor poroča današnje vojno poročilo, se je moral sovražnik precej umakniti na južnem odseku bojišča pri El Alameinu zaradi nepričakovanega napada. Sovražnik je razporedil svoje čete tako, da je segalo njegovo desno krilo precej naprej in je imelo bojišče obliko polkroga. Da bi preprečile vsako možnost na obkrožitev, so osne čete izvedle napad, ki je prisilile nasprotnika k umiku. Ta uspeh je bil v celoti dosežen. Sovražnik, kateremu je tudi grozila obkrožitev, se je moral znatno umakniti na južnem krilu, tako da je prišlo v ravno črto z ostalimi silami. Zaradi tega premikanja, so morali Angleži zapustiti celo vrsto vojnih postojank, ki so jih zasedle osne čete. Te so si tudi zagotovile nadzorstvo nad črto, ki vodi od El Alameina v El Quattara in so premaknile svoje postojanke za nekaj kilometrov proti vzhodu od te črte. Zadnje noč je sovražnik po živahnem topniškem dvoboju izvedel izredno silovit napad na obrežno cesto, toda napad je ostal brez uspeha.

Stockholm, 11. julija. AS. Londonski dopisnik »Stockholms Tidningen« piše: »Angleške oblasti

Diplomatska zastopstva na Sajdamovem pogrebu

Ankara, 11. julija. AS. Danes zjutraj so prispeli s posebnim vlakom v Ankaro veleposlaniki Italije, Nemčije in Japonske ter poslani Romunije, Madžarske, Bolgarije in Švedske na pogreb predsednika vlade Refika Sajdama.

Angleški izdatki in dolgovi

Bern, 11. julija. AS. »Berner Tagblatt« objavlja nekaj zanimivih statističnih podatkov o angleškem življenju med vojno in pravi, da je bilo od začetka vojne do konca leta 1941 potopljeno okoli 48% angleške trgovske mornarice, ki je imela v začetku vojne za 21 milijonov ton ladjevja. Od takrat je po priznanju Churchilla samega število potopljenih ladij začelo naraščati. Leta 1938-1939 je znašal angleški vojni preračun 1068 milijonov funtov šterlingov, leta 1941-42 pa se je ta vsota povečala na 4788 milijonov šterlingov, do čim predvidevajo za preračunsko leto 1942-1943 5386 milijonov funtov šterlingov. V primeri z letom 1938-39 so se neposredni davki potrojili in povprečni davek vsakega državljanja je poskočil od 27 na 50%, tako da mora vsak Anglež od vsakega šterlinga, ki ga dobi, dati polovico državi. Celotni državni dolg se je povečal na 8163 milij.

Sijajna zmaga pri Donu

Nemške in zavezniške čete so uničevalno pobile Sovjete pri Donu — 88.689 ujetnikov, 1007 tankov, 1683 topov in 540 letal uničenih — Med 27. junijem in 7. julijem je bilo sestreljenih 223 angleških letal

Hitlerjev glavni stan, 11. julija. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Kakor je bilo že objavljeno v posebni vojni poročili, so nemške in zavezniške čete, odlično podprte po letalstvu, med napadalnimi operacijami zahodno od Donu med 28. junijem in 9. julijem uničevalno pobile sovražnika. Po zavzetju Voroneža dne 7. julija je bila južno od Voroneža preko Donu zasedena 350 km široka pokrajina ter zavzetih več mostišč preko reke. Med bojiščem ob Donu in med prej omenjenima, a zdaj 300 km v zaledju ležečima mestoma Harkov in Kursk ni več nobenega omembe vrednega sovražnika.

Po dosedanjih poročilih je bilo pri teh bojih prijetih 88.689 ujetnikov ter zaplenjenih ali uničenih 1007 tankov ter 1683 topov, kakor tudi nepregledna množica drugega orožja in vojnega gradiva vseh vrst.

Sestreljenih je bilo 540 letal. Število ujetnikov in plena stalno narašča. V tem številu ni vsebovanih 390 tankov, ki so bili uničeni pri obrambi pred sovražnim napadi severno in severozahodno od Orla.

Naglo zasledovanje sovražnika se brez prestanka nadaljuje.

Letalstvo je podnevi bombardiralo pristanišča na kavkaški obali in ob Azovskem morju ter je nadaljevalo z uničevalnimi napadi na uničujoče se sovražne kolone ter na dovoz v zaledju.

Zadnje dni je sovražnik severno in severovzhodno od Orla po velikih izgubah napadel le s slabimi silami. Napadi so bili odbiti. Lastni protinapadi so bili uspešni.

Jugozahodno od Ržveva obdane sovražne sile so bile še bolj stisnjene. Njihova obrambna sila je v glavnem zlomljena. Izpadni poskusi posameznih sovražnih skupin so ostali brezuspešni.

Na bojišču pri Volhovu so se izjalovili s tanki podprti krajevni sovjetski napadi v deloma srditem boju iz bližine. Posamezni vdori so bili v protisunkih očiščeni in je bilo pri tem pokončanih 19 sovražnih tankov.

Težko topništvo je z dobrim uspehom obstreljevalo važne naprave v Leningradu.

V Finskem zalivu so skupine finske vojske v težkih dvodnevnih bojih onemogočile sovražni dvodnevi napad na otok Someri. Tega uspeha so deležni tudi nemške lahke pomorske sile. Pregnale so v topniškem boju sovjetske topničarske in prevozne ladje ter so prijele nekaj ujetnikov.

Na visokem severu je letalstvo bombardiralo sovražno pehoto in topniške postojanke na polotoku Ribači.

V Severnem morju so bombe uničile dve sovražni trgovski ladji s 13.000 tonami, en rušilec in eno stražno ladjo.

Poleg tega je letalstvo v zalivu Kola potopilo 6000 tonsko sovražno trgovsko ladjo.

Sovjetsko letalstvo je večkrat zgubilo 91 letal; sedem lastnih letal je pogrešanih.

V Egiptu se odigravajo srditi boji pri El Alameinu. Močni angleški napadi na srednji in severni del nemško-italijanske fronte so bili odbiti. Na južnem odseku je bil sovražnik vržen nazaj z nenadnim napadom nemških in italijanskih čet. Močne letalske skupine so podpirale boje na vsem bojišču, napadale so skladišča goriva in zbirališča vozil ter v značilnih bojih sestrelile 33 angleških letal.

Napadi na letališča na Malto so naredili ponovna razdejavanja. Spremljajoči lovci so sestrelili 12 angleških letal.

V času od 27. junija do 7. julija je izgubilo angleško letalstvo 223 letal. Od tega so sestrelile cnote nemške voje mornarice 27 letal. V istem času je bilo v boju proti Angliji zgubljenih 54 lastnih letal.

Berlin, 11. julija. AS. Vrhovno nemško poveljstvo objavlja, da so nemški bombniki v zaporednih valovih napadali sovjetske železniške zveze v zaledju južnega odseka vzhodnega bo-

Obisk ministra Riccardija končan

Italija in Nemčija za stalnost denarja in cen

Berlin, 11. jul. AS. Uradno poročilo o obisku italijanskega ministra za zamenjavo in valute Riccardija v Berlinu in o njegovih tamošnjih posvetovanjih je v tujih krogih po nemški prestolnici vzbudilo posebno zanimanje. Zlasti poudarjajo med razgovori isto razdobje, ko je minister Riccardi z zastopniki nemškega gospodarstva razpravljal o pripravi evropske gospodarske konference. O tem načrtu, pravijo v nemških gospodarskih krogih, ni še nič znanega. Toda naravno je, da države osi, dednice novega reda, ki se odgovornosti za ta novi red zavedajo, upoštevajo tudi pri svoji običajni izmenjavi pogledov posledice, ki bi jih taki sklepi utegnili imeti za vso evropsko celino. To je obširno povedano tudi v uradnem poročilu, ki ugotavlja, da smatrata italijanska in nemška vlada ohranitev stalnosti denarstva in stalnosti cen kot enega najvažnejših činičev za zagotovitev donosnosti v

gospodarstvu držav osi in Evrope.

Obisk italijanskega ministra za zamenjavo in valute v Berlinu se je končal. Prijateljskega izmenjavanja misli med ministrom Riccardijem in nemškim ministrom za gospodarstvo Funkom se je kot zastopnik nemškega zunanega ministrstva udeleževal predsednik nemške komisije za gospodarske etike z Italijo minister Clodius. V razgovorih se je še enkrat pokazala popolna skladnost pogledov med Italijo in Nemčijo glede presojanja vseh gospodarskih vprašanj, ki zanimajo obe državi. Zlasti so ugotovili, da smatrata obe vladi ohranitev stalnosti denarstva in cen kot bistveni činičee za zagotovitev osne in evropske gospodarske moči. Državi se bosta tega načela bodisi pri izmenjavi blaga in pri vzajemnem plačevanju, bodisi pri gospodarskih odnosih z drugimi državami.

Skvadristi v borbi proti partizanom

Rim, 11. julija. AS. V gverilski balkanski vojni zaslužijo posebno omembo dejanja skvadrističnih bataljonov. Može revolucije izpričajo za mejami med ljudmi, ki jih je zapeljalo mednarodno prevratno zločinstvo, pravice tiste vere, s katero so se uveljavili že v Italiji. Tedaj so bili odločna manjšina, danes pa so vojaki novega reda, ki spreminjajo svet. Može eskadre so borci po krvi. V balkanskem gorovju se skvadristični bataljoni bore proti fanatičnemu zvitemu sovražniku z vso odločnostjo ter vsiljujejo sovražniku borbo. 7. ba-

taljon skvadrstov iz Milana, 170. bataljon »Vespre« in 68. bataljon »Toscanos« so ponovno dokazali svojo bojno dozorlost in svojega visokega duha požrtvovanja. Z obsežnimi akcijami so v bratskem sodelovanju z edincima vojske zadali partizanom najhujše izgube. Prav je, da je pristni fašizem zastopan s svojimi najboljšimi možmi v borbi proti balkanskemu boljševizmu in da so ti zastopniki tisti možje, ki so vsak čas dokazovali svojo zvestobo in se dnevno žrtvovali za svoje svete cilje.

Pomen Malte stalno pada

Nekje na bojišču, 11. julija. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Neusmiljeno se nadaljuje letalska ofenziva na Malto. Podnevi in ponoči prihajajo skupine bombnikov nad cilje, ki so važni bodisi za pomorsko, bodisi letalsko vojskovanje. To letalsko napadalno delovanje ni lahko, ker sovražnik z največjimi žrtvami zadržuje na otoku precejšnje sile lovskega letalstva, ki se vsakrat spusti v boj z našimi bombniki. Da bi se sovražna lovska letala izognila uničenju ali poškodbam med našimi lovsкими napadi, se ob vsakršnem znaku za naše morebitne napade razprši po letališčih ter se dvignejo v zrak. To se dogaja seveda podnevi, kajti ponoči se dvignejo samo nočni lovci, ki delujejo na določenih odsekih nad otokom, kakor tudi izven otoka. Večkrat je bilo že povedano: za RAF je Malta potratna angleških letalskih sil, ki branijo oporišče, katero je

v mnogih ozirih izgubilo svoj prvotni pomen. Malta je danes le nekaj prehodni most ali letalonosilka za letala, ki prihajajo iz Anglije v Egipt. Tega oporišča se poslužujejo bombniki in ogledniška letala. Za lovska letala je vprašanje prevoza mnogo težje, ker so sposobna le za kratke polete. V Egipt jih spravljajo iz Anglije tako, da jih na letalonosilkah pripeljejo v Gibraltar, nato pa na Sredozemlje do južnih Balcara, odkoder poletne na Malto. Za daljši polet niso zmogla. To velja seveda za normalne »Hurricane« in »Spitfire«e. Da bi bili sposobni za daljše polete, so namestili nanje rezervne bencinske tanke. S tem pa letalo že zgubi mnogo bojne sposobnosti. Kadar jih na takem poletu prestrežejo italijanska letala, so angleški lovci ravno zaradi tega mnogo na slabšem in so vedno v velikem številu sestreljeni

jišča. Postaja Povorino je bila razdejana. Veliko skladišča blizu postaje je zgorelo. Zade in onesposobljeni za odhod so bili trije vlak ki so ravno hoteli oditi iz postaje. Poškodba tega prometnega središča je imela za posledico prekinitev prometa v industrijski pokrajini Saratov. Uspešno je bila bombardirana tudi postaja Milerovo, kjer se je zbiralo vojaštvo.

Berlin, 11. julija. AS: Iz vojaškega vira se je izvedelo, da so nemška letala zadnje noč napadla Anglijo. Neko pomorsko mesto na južni angleški obali je bilo uspešno bombardirano. Vsa nemška letala so se vrnila.

Bern, 11. julija. AS. Poročila ameriškega vira, ki so prišla iz Moskve, priznavajo: 1. da je položaj ob Donu vedno bolj kritičen; 2. da so Nemci izvedli tretji napad južno od Ižuma in so že precej napredovali; 3. da so Rusi izpraznili Rosoš in da so Nemci že prišli do Kateniroka, 50 km jugovzhodno od Rosoš. Po poročilih severnoameriškega vira je sovjetsko vrhovno poveljstvo še vedno trmasto in neče priznati obsežnosti ter pomena nemških uspehov, ki so za vsakogar očitni.

Berlin, 11. jul. AS: Iz vojaškega vira se je izvedelo, da se boji v južnem odseku vzhodnega bojišča razvijajo po načrtu. Nemške in zavezniške čete zasledujejo sovražnika na begu. Nemške predstraže so na več mestih dosegle do Donu, ga prekorčile in zasledujejo sovražnika že vzhodno od Donu. Letalstvo mu ne da miru. Mogočne skupine bojnih letal neprenehoma razbijajo topove ob bregovih Donu. Večkrat je bilo uničenih 12 topov. Tako so lahko tudi druge nemške čete prekorčile Don. Letala so spustila v zrak važen most na Donu in mnogo sovjetskih tankov in vojakov, ki se niso mogli umakniti, je bilo uničenih. Tudi na bojišču pri Voronežu so letala pomagala razganjati sovjetske skupine, ki poskušajo razbremeniti napade od severovzhodne strani. Nadaljnji letalski napadi so veljali notranjosti ruskega ozemlja, zlasti pokrajini južno od Moskve, kjer je bilo napadenih 14 tovornih vlakov.

Berlin, 11. jul. AS: Iz vojaških krogov se je izvedelo, da na nemška bojna in lovska letala jugozahodno od kraja Suhinči napadla zbirališča sovražnih čet in oklepnega orožja, pripravljena za napad. Uničenih je bilo 13 tankov in 1 topniška postojanka. Tudi v pokrajini Bijeloj na srednjem odseku vzhodnega bojišča so letala napadla zbirajoče se sovjetske čete. Po dosedanjih poročilih je bilo na srednjem odseku vzhodnega bojišča sestreljenih 16 nasprotnih letal.

Nemci v Rosošu

Riga, 11. julija. AS. Glasilo sovjetske armade »Rdeča zvezda« priznava, da so prednje straze Boekove armade vkorakale v Rosoš ob železniški progi Moskva—Rostog, okrog 200 km južno od Voroneža. Rdeča armada se je umaknila na nove defenzivne postojanke.

Timošenko pred katastrofo

Berlin, 11. julija. AS. Globoko podiranje nemških in zavezniških čet v sovjetsko ozemlje zadnjih deset dni je dalo berlinskemu tisku povod za pobiranje smešnih trditve sovražne propagande, ki je bila potem, ko je zanikala sončno luč z ozirom na padeč Voronež, prisiljena postopoma pripravljati angleško-ameriško javnost na najhujše. Timošenkov obrambni sistem — piše »Zwölf Uhr Blatt« — je v vsakem pogledu propadel in armade rdečega maršala so pred velikansko katastrofo, katere pomena še ni mogoče predvideti. »Börsen Zeitung« in »Völkischer Beobachter« pišeta o očitnem priznanju »Times«, po katerem so »nemski uspehi na vzhodu dokončno razpršili utvare o poslabšanju napadalnih zmognosti nemške armade«. Sovražnik je na begu proti vzhodu, za petami pa so mu nemške in zavezniške čete. Hitrost tega bega zadnje dni opravičuje pesimistična predvidevanja v nasprotnem taboru. »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da so zaveznički dobili milostni udarec s potopitvijo velikega konvoja, namenjenega v ruska pristanišča. Izguba 237.000 ton vojnega gradiva je udarec, ki ga ne bo mogoče popraviti z golo propagando. Zato pa se je Churchill odločil, da bo debata o katastrofi v Levem morju v spodnji zbornici za zaprtimi vrati

Trgovski sporazum med Finsko in Romunijo

Helsinki, 11. julija. AS: Med Finsko in Romunijo je bil podpisan nov trgovski sporazum, ki doleča kontingent iz voznega in uvoznega blaga med obema državama. Sporazum je podpisal za Finsko finski prekrbovalni minister Ramsay, za Romunijo romunski finančni minister Rasmariu.

Egipt bo še naprej nevtralen

Ankara, 11. julija. AS. Po poročilih iz Kaira se je egiptovska zbornica sestala na tajno sezanje, kjer se posvetoje o položaju. Po seji je zbornica potrdila odločitev Egipta, ostati še naprej izven spora.

Willkie bo nadziral zaveznike

Zeneva, 11. julija. AS: Iz Washingtona se je izvedelo, da je severnoameriška vlada pooblastila Wendela Willkieja, naj obišče zavezniške države ter se prepriča o njihovem resničnem gospodarskem in vojaškem položaju ter po povratku o tem podrobno poroča v Beli hiši.

Srebrni jubilej tehniške srednje šole

Ljubljana, julija.

Skoraj neopazeno je šel lani mimo naše javnosti jubilej ene naših najbolj pomembnih šol, namreč 30letnica tehniške srednje šole, oziroma državne obrtne šole, pod katerim imenom je bila l. 1911. ta šola v Ljubljani ustanovljena ter se je pozneje razvila v sedanjo tehniško srednjo šolo. Tehniška srednja šola pa je letos, ob zaključku šolskega leta, dovršila 25letnico svojega pravega obstoja. Leta 1917, dne 19. junija, je namreč tedaj pristojno ministristvo za javna dela na Dunaju končno podpisalo odlok, s katerim sta bila na državni obrtni šoli ustanovljeni stavbna strokovna šola z višjimi oddelki in višja obrtna šola mehaniko-tehniške smeri. S tema dveh oddelkov je ta šola šele dobila pravi značaj srednje šole in prvi maturanti, absolventi tehniške šole, so zapustili zavod leta 1921.

Tako je bila končno ta želja je uresničena in Ljubljana je na prejšnjem zapuščanju Mirju dobila krasno in za tedanje razmere naravnost razkošno opremljeno šolsko poslopje, sedanjo tehniško srednjo šolo.

Od tedaj dalje je ta šola pošiljala v svet leto za letom same strokovno izveščane mladeniče in mladenke, ki so ogromno doprinesli k napredku naše obrti. Ta šola je v glavnem prispevala k spreobrnitvi mnenja naših staršev, da le gimnazija nekaj velja in pa potem zagotovljena uradna kariera — ali kariera pisarja. Spoznali so, da more dobro uspevati tudi obrtnik, ako ima res strokovno podlago in prodiral je mnenje, da more ljudstvo napredovati le tedaj, če ima tudi strokovne delavce. Krona pa je ta zavod dobil leta 1917, ko je dobil značaj popolne srednje šole. Zakaj študij na srednji tehniški šoli je celo težji, kakor na gimnaziji, zahteva od mladeniča in mladenke ne samo ogromno znanja, temveč tudi množico spretnosti in pa praktičnega urjenja v delu.

Tako je zavod pričel pošiljati v svet tudi absolvente srednje tehnične šole, ki so se mogli mirno spustiti v tekmo z absolventi podobnih srednjih tehniških šol in političnih v tujini ter jih pričeli v marsikakem oziru celo prekašati. Nešteto obrti, tovarn, podjetij je vzcvetelo po zaslugi teh absolventov, pa tudi naše javne ustanove, razna stavbna podjetja, elektrarne, tovarne so dobile kader domačih izobraženih in strokovno izšolanih delavcev, tako da dotok tujcev ni bil več potreben. Celotno več: na jug in drugo so naši fantje že pričeli iskati zaslужbo in povsod so jih radi sprejemali ter so povsod našli dovolj zaslужbo.

Tehniška srednja šola ima zdaj naslednje oddelke: Tehniško srednjo šolo v ožjem smislu s štirimi oddelki, namreč: arhitektonsko, gradbeni, električni, strojni oddelki, ki so vsi 4 letniki, prav tako elektrotehniški oddelki s prav tako 4 letniki in geometrijski oddelki s enim letnikom, dalje ima naslednje delovodske šole: strojno, elektrotehniško in strgarsko, dalje kiparsko-rezarsko in keramično šolo. Ženska obrtna šola pa ima oddelke za šivanje, za perilo, za izdelovanje oblačil in za vezanje.

Torej se tudi dekleta na tej šoli uče res praktičnega in koristnega znanja, ki jim pride v življenju vse bolj prav, kakor nekaj slabega znanja matematike, klasičnega jezika ali celo morda nekaj brenkanja na klavirju.

V palači srednje tehniške šole je ob ustanovitvi gostoval tudi del naše tehniške fakultete, ki se je potem razvila v neposredni sosesčini v skupno novo poslopje. Na ta ali oni način moremo reči, da je bila tehniška srednja šola tudi nekaka mati ali vsaj botra naši tehniški fakulteti. Še ena strokovna šola je dolgo časa gostovala v tej šolski palači, namreč trgovska akademija.

Najvišje cene na živilskem trgu

Po dogovoru z zastopniki in zastopniki konsumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2 št. 2089/15 Vis. komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka, 13. julija 1942-XX, zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Kislo zelje na drobno 3 L, kmečko kislo zelje 2,50 L, kisljaka 2 L, nova repa 1,50 L, zeljate glave 3,80 L, ohrovt 3,50 L, karfiola 5 L, buče 1,50 L, bučke 4 L, kumare 6 L, kumarice za vlaganje, večje, ki jih gre na kilogram 30 komadov, 8 L, majhne pa, ki jih na kilogram gre 125 komadov, pa 12 L, stročji fižol 4,80 L, grah 4,50 L, kolerabice 3 L, rdeča pesa 3 L, rdeči korenček brez zelenja 3 L, črna redkev 1,50 L, redkvice 3 L, osnaženi hren 4 L, šopek zelenjave za juho 0,25 L; peteršilj 4 L, por 3 L, zelena 4 L, čebula 2,50 L, šalota 4 L, česen 6 L, glavna solata 3 L, radič 3 L, špinat 4 L, beluš 8 L, rabarbara 4 L, novi krompir 2,25 L, čeknje hrustavke 6 L, navadne čeknje 5 L, vrtno in gozdno jagode liter 8 L, liter borovnic 4 L, liter suhih bergovih jagod 8 L, kilogram šipka 8 L, kilogram svežega lipovega cvetja 10 L, kilogram suhega lipovega cvetja 20 L, jajca 1,75 L komad.

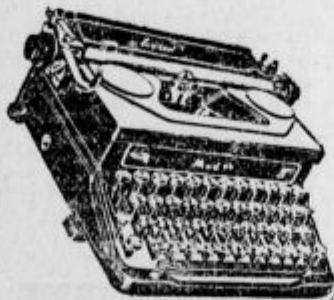
Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavni cenik za zelenjavo in sadje št. 17 na zelenem parju. Posebno pa opozorjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah napredaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtina mora biti snazna in oprana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenemu blagu ne samo na Vodnikovem in Pogacarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški.

Zavod za zadružništvo začel z delom

Zavod za zadružništvo v Ljubljani je začel poslovati v polnem obsegu dne 1. t. m. Pri Zavodu je ustanovljen tudi že zadružni svet, v katerem so predstavniki najvišjih slovenskih organizacij. Zavod bo izvrševal pravice in dolžnosti revizijskih zvez, obe zvezi, tako Zadružna zveza, kakor Zveza slovenskih zadrug pa bosta nadaljevali svoje delo kot poslovni zvezi. — »Narodni gospodar« preneha s mesečnim julijem biti organ Zadružne zveze in postane organ Zavoda za zadružništvo, prevzemajoč »Zadružni vestnik«, dosega glasilo Zveze slovenskih zadrug. Uredništvo »Narodnega gospodarja« je poverjeno dr. Emilu Čeferinu in Dolfu Schauerju, tajnikoma Zavoda za zadružništvo.

EVEREST
JAMSTVO 2 LETNI

Everest Portable Mod. 90 Lir 1.875.-

Še prvovrsten material (švedsko jeklo), najmodernejša konstrukcija. Izključno pravico prodaje ima samo A. Kovačič, Ljubljana, Prešernova 44. Rabljene stroje vzamemo v protiračun. — Največja in najmoderneje urejena precizna delavnica za vsa popravila kompleksiranih pisalnih in računskih strojev, register biagaj, gramofonov in navičnih peres je »EVEREST-SERVIS«, Prešernova 44, tel. 26.36, kjer Vam vsa popravila izvršimo proti garanciji, zelo hitro in po zelo solidni ceni! — Za večja popravila zahtevajte vnaprej proračun od

Everest-servisa, Prešernova 44

Ugodnosti za Dopolavoriste v zdraviliščih in toplicah

O. N. D. ni zamudila nobene prilike, da ne bi v okviru danih možnosti pohitela pomagati in olajšati stroške okrepila in odmore svojih članov, nudeč na ta način delavstvu v času zaslužnega dopusta okrepitev in počitnice v zdraviliščih in toplicah t. j. krajih, sicer težko pristopnih materialnim možnostim dopolavoristov brez posredovanja ustanove Dopolavora, kateri je tudi to pot uspešno obrzati za svoje organizirane serijo ugodnosti in popustov v najbolj znanih in lekovitih zdraviliščih in toplicah.

Hotel »Termes« in hotel »Apollo« v Agnano (Napoli) sta odobrila dopolavoristom 15% popusta na skupni abonma za lečenje, kopeli, peči in blata ter nadalje izjemno ceno za celotni penzion in sicer za »Termes« 50.— in »Apollo« 47.— lir.

Termalno zdravilišče Castrocaro (Forlì) daje 10% popusta na normalne cene za zdravljenje.

Zdravilišče »Fonte di Fuggie« (Frosinone) daje na normalno tarifo za abonente za samo jutro v dobi 15 dni popust v ceni od 62,55 lir na 40,35 lir in za celodnevno zdravljenje do 79,05 na 48,20 lir.

Termalno zdravilišče »Fonte Anticollana« (Fuggie) daje izreden popust abonentom na 15 dni in sicer: normalna cena samo jutro L. 44,35, za dopolavoriste L. 28,70; normalna cena za jutro in popoldne L. 79,05, a za dopolavoriste L. 44,20. Skupen abonma za oba izvira stane člane Dopolavora L. 68,55. Gornji popusti veljajo od 1. septembra do konca zdraviliške sezone.

Toplice »Sangemine« (Terni) dajejo 20% popusta na vstopnino in pijače (slatina).

Toplice »Bulicame« (Viterbo) dajejo 10% popusta na normalno tarifo.

Toplice »Bagni di Lucra« dajejo 10% popusta na normalno tarifo za zdravljenje.

Toplice »Equi« (Fivizzano-Apuania) dajejo 10% odstopa na normalno tarifo v svrhu zdravljenja.

Toplice »Vaidierie« (Cuneo) dajejo v mesecih juniju, juliju, septembru (avgust izključen) 50% popusta na normalne tarife v svrhu kure in 20% popusta na cene v »Grande Albergo Reale« in »Nuovo Piccolo Savoia«.

Kupoprodaja srebrnih predmetov

Visoki komisariat je izdal pod VIII. No. 1306/2 —1942 z dne 3. julija 1942 naslednjo okrožnico: V zvezi s št. 1. odst. 1. kr. ukaza z dne 17. oktobra 1941-XIX. (Sl. list št. 574/105), ki dopušča kupoprodajo predmetov v celam ali delno iz srebra, katerih čista kovina ni težja od kg 1.200, se določa, da se imajo med naštetimi predmeti razumeti: 1. staro srebro, čigar teža ne presega prej označene meje, 2. srebrne palice, katerih čista kovina ni težja od kg 1.200. Sporoča se dalje, da je dovoljeno preliti in predelava starih srebrnih predmetov, katerih čista kovina ni težja od kg 1.200, v palice ali druge predmete, toda vselej ne težje od kg 1.200 čiste kovine.

Navodila ljubljanskim kopalcem

V nedeljo bo mestna občina izročila ljubljanskim otrokom in odraslim neplavavcem veliko mladinsko kopalnico, ki sega ob Prulah in Trnovskem pristanu od zatvornice na Spico pa do pruskega mosta. Prostor za sončenje na obeh bregovih Ljubljanice je dolg okrog 450 metrov! V strugi bo voda tako plitka in toliko prostrana, da bodo v čisti mlačni vodi lahko hkrati čofotali, bredli in se učili plavati vsi ljubljanski otroci, saj je struga od zatvornice do pruskega mosta dolga 250 in široka 25 m. Z visokega brega bodo hodili kopalci v vodo po dveh stopnicah na vsaki strani, ker bodo v vodo vodile štiri stopnice. Ob Trnovskem pristanu postavljajo že tudi štiri preproste kabine za slačenje, seveda bo pa tukaj tudi stranišče. Prav tako bo na pruski strani preprosta kabina za slačenje in stranišče.

Struga bo otrebljena kamenja, črepi in alu. vse je pa tudi poskrbljeno, da v kopalnico ne bo prihajala voda iz kanalov. Voda bo torej snazna ter je mestni fizikat poskrbel, da bo v njej popolnoma varno zdravje kopalcev.

Na dolgih kamnitih rampah se bodo kopalci sončili kot na stopnicah, na zelenih tratah bodo pa polegali in se razgibali na soncu. Posebno

ob Trnovskem pristanu je dosti prostora za sončenje, saj je trata med strugo in cesto povprečno široka po 20 m. Spremljevalke najmanjših bodo pa lahko posedale po klopih na trati ob vsem kopalšču.

Za plavalce bo dovoljeno plavanje nad Spico od zatvornice tja do mestnega kopalšča, prav tako pa tudi v Gruberjevem prekopu od Karlovškega mosta navzgor skoraj do Spice, kjer je Ljubljanska kopalnica zaprta prav tako kot tudi breg na obeh straneh poslopij na Spici. Zaprti prostori so kopalcem seveda označeni s tablam. Enako bo tudi na Pruskem mostu opozarjala tabla, da se nikdo ne sme kopati pod mostom samim niti dalje v strugi Ljubljanice skozi mesto. Že danes pa opozorjamo, naj se nad zatvornico in posebno v Gruberjevem prekopu kopljejo samo popolnoma izurjeni plavalci, ker mestna občina ne more pri kopalšču prevzeti prav nobene odgovornosti, saj bo tudi to kopalšče občinstvu na razpolago popolnoma brezplačno. Tako bo spet odprto nekdanje vojaško kopalšče na Trnovskem pristanu predvsem otrokom in neplavavcem. Ljubljana nad zatvornico in Gruberjev prekop nad Karlovškim mostom bosta pa dovoljena plavalem.

† P. Benigen Snoj O. F. M.

Prišlo je poročilo, da je umrl v Ameriki v Lemontu frančiškanski zlatomašnik p. Benigen Snoj.

Pokojni je bil markantna osebnost med našimi izseljenci, saj je skoraj vse svoje duhovniško življenje le njim daroval. Po nekaj letih svojega dušnopastirskega delovanja doma, kjer je bil katehet v Kamniku in v Novem mestu, se je oglasil za misijonsko delo med izseljenci v Egiptu. Nad 15 let je deloval med njimi z veliko vnemo in z mnogimi uspehi. Nato se je preselil v Sveto deželo, kjer je skrbel za slovenske in tedaj avstrijske romarje. Naši starejši jeruzalemski romarji se ga še spominjajo. O Sveti deželi je še v poznih letih sanjal in je vedno gojil srčno željo, da bi umrl v Palestini. Goreča želja se mu ni izpolnila.

Ko je obhajal srebrni mašniški jubilej, je prišel domov na obisk. Takrat je bil ravno ustanovljen frančiškanski komisariat v Ameriki. Predstojniki so ga poslali v Ameriko za provincialnega komisarja. To odgovorno službo je opravljal več terminov. Poleg tega pa je vršil dušnopastirsko delo med našimi. Začel je v Newyorcu, kjer je ustanovil slovensko faro sv. Cirila in Metoda. — Ko so bile kupljene in ustanovljene ameriške Brezje in so frančiškani tam odprli svoje šole za mlade klerike, je prišel p. Benigen k šoli in je poučeval na bogoslovju. V bogoslovskih strokah je bil pater Benigen dobro podkovan, saj je vedno študiral. Ko je prevzel zopet službo komisarja, je v Lemontu odprl redovni noviciat in on je bil prvi magister novincev.

Po nekaj letih je bil poslan v Johnstown, kjer je prevzel organizacijo nove slovenske župnije sv. Terezije Deteta Jezusa. Tu je pozidal novo cerkev in samostan. Kratko dobo je bil tudi župnik v Detroitu. Zadnja leta je preživel pri Mariji Pomagaj v Lemontu, kjer je sklenil svojo življenjsko pot.

Pokojni je bil kot ura natančen redovnik in otroško pobožen duhovnik. Kjer koli je deloval, so ga imeli za svetnika. Bil pa je tudi izobražen. Zelo dobro se je privajal angleškega jezika, četudi je prišel v Ameriko že precej v letih. Govoril je skoraj vse slovenske jezike. Nemščino in italijanščino pa je obvladal popolnoma. Tudi francoščina mu ni bila tuja. Izseljeniški duhovnik pač vse to potrebuje. Iz Rima je bil imenovan za vizitatorja italijanske frančiškanske provincije v Ameriki.

P. Benigen se je rodil v Zagorju ob Savi leta 1876. Z 19 leti je stopil v red sv. Frančiška in je pel novo mašo leta 1890. Pred dvema letoma je obhajal v Lemontu svoj zlati mašniški jubilej, obenem pa srebrnega, kar je deloval med ameriški Slovenci. Pokojnega je poznal in spoštoval vsak ameriški Slovenec, večina osebno, drugi pa po njegovih spisih. Imel je namreč spretno pero in je mnogo pisal v našem časopisu. Pokojni je bil stric naših dveh duhovnih bratov Snojev. R. I. P.

Domače kumare na trgu

Sobotni živilski trg je bil tako rekoč na Vodnikovem trgu v znamenju marelic in kumar. Kakor je bilo v petek na veliko izbiri gorizijskega stročjega fižola, tako je imel sobotni trg na kupe marelic, ki so šle drugače hitro v kup. Grosisti so prejeli nad poldrug vagon marelic, toda zaradi dolge vožnje je bilo mnogo pokvarjenih, ki so jih grosisti prisiljeni določiti za marmelado. Marelice so bile po 12 lir kg. Tudi breskve so bile po isti ceni.

Trg so sedaj že zavzeli zgodnji domači pridelki. Mnogo je sedaj na trgu lepe in debele kolerabice. Pesa, prav debela in lepo rdeča, prihaja na trg v vedno večji množini in zato je nekoliko cenejša. Na trg je prišel včeraj v večji množini domači fižol, ki je bil po 5 do 6 lir kilogram. Je to nizki stročji fižol, ki poprej napravi stroko ko visoki. Zanimivo je dalje, da je bilo ob prvih jutranjih urah na izbiri še nekaj kupov uvoženega fižola, ki je prišel iz Gorizije. Ta fižol so branjevci prodajali po 4,80 lire kilogram.

Danes je bilo dalje na trgu veliko uvoženih in domačih kumar. Lepe kumare so bile po 6 lir kilogram. Na izbiri so bile tudi v večji množini drobne kumarice za vlaganje. Teh je bilo za 12 lir 100 komadov.

Borovnic je bilo mnogo. Gredo že bolj h koncu. Glavni kraj, od koder prinašajo letos borovnice, je Golovec, mnogo jih nabere tudi po gozdovih okoli Turjaka. Pravijo, da so letos borovnice okoli Smlednika izredno dobro obrodile. Nekatere okoličanke iz sestrskoga predela so prinesle več košar češenj na trg, ki so jih prodajale po 5 do 6 lir kg.

Dunajski kreditni zavod, o katerega poslovanju v bivši Jugoslaviji smo v včerajšnji številki poročali, ni lastnik Ljubljanskega kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, temveč je delno udeležen pri Splošnem bančnem društvu, ki ima podružnico v Ljubljani in o kateri je bilo govora v včerajšnjem poročilu.

Kronika diplomatskih zgodb in spletk:

DUNAJSKI KONGRES

Arthur Hermann piše v svoji knjigi o kongresu, da so si vsi nekaj želeli. Rusija je hotela Poljsko, Prusija Saško, Švedska Norveško, Avstrija, da ji Bavarska vrne Tirolsko in Predarlško, ohranitev stanja na Poljskem in premoč v Italiji. Posamezni nemški kralji, knezi in samostojni vojvode so želeli, da bi se jim povečalo ozemlje njihovih dežel.

Ko je prišlo Ligne v svojih spominih zapisal, »da na kongresu vsi kriče mir! pravica! ravnotežje! odškodnina!« je pač podal pravo sliko o tem, kaj se je dogajalo. Dodal je še besede: »Kar se pa mene tiče, ki sem naveden opazovalce, želim samo eno odškodnino: da bi mi dali nov klobuk, ker sem si svojega obrabil, ko sem moral pozdravljati vladarje, ki sem jih srečaval na ulicah!«

Če pa je bilo mnogo gradiva, ki ga je bilo treba urediti, tedaj so vendarle imeli samo dve ali tri glavne reči, ki jih je bilo treba razvložiti.

Metternichovi napori pa so se razvijali takole: Avstrija mora ohraniti premoč v evropskih zadevah in je zato treba potisniti Rusijo v ozadje — pri tem ga je Anglija vedno podpirala —, Francija pa tudi ne sme preveč dvigniti glave, ali pozabiti, da je bila premagana, vendar pa je ni hotel preveč ponižati. Burbonski vladarji naj dobe vse francosko ozemlje, ker je to zahtevalo načelo evropskega ravnotežja. V bistvu se je Talleyrand s tem strinjal, samo v

Nesselrode

je bil prvi ruski državnik, ki je v evropski politiki zagovarjal iste nazore kakor Metternich. Rodil se je 14. XII. 1780 v Lizboni, umrl pa 23. III. 1862 v Petrogradu. Bil je prvi ruski pooblaščenec na vseh diplomatskih kongresih od Dunaja do Verone —

podrobnosti se ni mogel z vsem spozumeti, ker je bil zlasti proti temu, da bi se Prusija preveč povečala — to pa iz že navedenih razlogov.

Vse to je bilo zelo lepo, toda pomanjkljivo, ker člani kongresa niso prav nič vpoštevali želja in prošenj malih narodov. Tajnik kongresa grof Gentz, ki je bil Metternichova desna roka, je zapisal, da so vsi člani samo besedičili, kadar so govorili o trajnem miru v Evropi, o pravici itd., kajti vsem je bilo samo eno glavno: kako si razdeliti plen premagane države.

Sicer pa, ali se na vseh mirovnih kongresih ne dogajajo vedno take stvari?

Metternich je imel za prava dela na kongresu le malo časa, kakor piše grof Gentz. Preveč je bil zaposlen zaradi prepričev Saganova in njenimi nasprotnicami in je prerad čenčal z ženskami. Dela pa bi moral kongres opraviti mnogo, kajti vsakdo je imel na Dunaju svoje zagovornike in branilce. Kdor pa ni mogel prodreti v zborovalne dvorane kongresa, se je zatekel v salone in sobane po palačah, kjer so s politiko trgovali na veliko.

Švedska je visoko dvigala svoj glas in zahtevala, da ji morajo dati Norveško. Danski kralj se je prepričal v Lauenburgom, Švica je zahtevala priključitev novih ozemelj. Nemčijo so hoteli preurediti tako, da bi se nemške države povežale v federacijo, ki bi ji načelovala Avstrija. Avstrija bi bila zelo povečana, ker bi dobila Lombardijo, Benečijo, velik del Tirolske in bi tako odtehtali izgubo zaradi ustanovitve kraljestva nizozemskih dežel.

Italija bi morala ostati razdeljena na mnogo dežel, da bi se zaradi nje nikdo ne razburjal ali dolgočasil. Samo sardinskemu kralju bi dali še Genova. Težje je bilo urediti vprašanje neapeljskega kraljestva, ker je Avstrija dala Muratu poročstvo, podobno poročstvo pa je dobil Murat tudi od Anglije. Sicer pa je res — kakor znano — da pogodbe niso nikdar nikakšna ovira. (Dalje.)

Droblne novice

Koledar

Nedelja, 12. julija: Mohor in Fortunat, mučenca; Jan. Gualbert, opat in ustanovitelj reda; Nabor, mučenec.

Ponedeljek, 13. julija: Joel in Ezdra, pre-roka; Miropa, mučenica; Anaklet I., papež in mučenec; Evgen, škof; Sila, spoznavalec.

Lunina sprememba: mlaj 13. julija ob 13.3. Herschel napoveduje deževno in spremenljivo vreme.

Torek, 14. julija: Groznata, spozn.; Bonaventura, škof in cerkveni učenik; Franc Solan, spoznavalec; Fokas, škof in mučenec; Cir, škof.

Novi grobovi

† V Framu pri Mariboru je umrl za posledicami težke operacije gospod Anton Lukša, carinski špediter, v 55. letu starosti. Zapustil je ženo in dve hčerki. Pokopali so ga v Framu. Rojen je bil v Prosecu pri Trieste. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

== Poroka. V župnijski cerkvi v Mostah sta se poročila včeraj popoldne gospod Ladislav Vrhovnik in gospodična Ljudmila Perčeva. Ob tem velikem trenutku življenja jima želimo mnogo sreče, zadovoljstva in obilo božjega blagoslova.

== Poročita se v nedeljo v cerkvi Marijinega oznanjenja g. inž. Hubert Ranzinger in gđ. Tatjana Bitene. Za priči bosta višji rač. inšpektor Joško Bitene in g. inž. Stane Podboj. Bilo srečno!

Rdeči križ poroča

Soproje ali drugi sorodniki bivših jugoslovanskih častnikov, pristojnih v ljubljansko pokrajino, ki so bili v nemškem vojnem ujetništvu in so sedaj v italijanskih ujetniških taboriščih, se pozivajo, da čimprej predložijo avtonomni sekciji italijanskega Rdečega križa v Ljubljani, Gosposveti 2-II, potrdila (Bescheinigung, ki so jih dobili od nemških oblasti glede prejemkov, ki jih še imajo prejeti od nemške države.

TROJE KRASNIH DEL iz zbirke „Naša knjiga“

Wagner: LETO GOSPODOVO

Cudovit in prisen roman iz vaškega življenja

Vez. Lir 32-

Kossak: KRIZARSKA VOJSKA I—II

Epopeja enega največjih zgodovinskih dogodkov

Vez. I. del Lir 46-

II. del Lir 57-

Majocchi: KIRURGOVO ŽIVLJENJE

Svetovno znana knjiga znamenitega kirurga

Vez. Lir 50-

Založba Ljudske knjigarnice v Ljubljani
Pred škofijo št. 5 in Miklošičeva cesta št. 5

— Lajovčeva nagrada za leto 1941-1942. Glasbená Matica je razpisala za leto 1941 in 1942 Lajovčevi nagradi po 400 lir. Natečaja se smejo udeležiti samo slušatelji Glasbene akademije in gojenci Srednje glasbene šole. Vložene so bile štiri skladbe, in sicer: Preludij za godalni orkester, Intermezzo za mali orkester, Psalm za mešani zbor a capella in Elegija za mešani zbor z orkestrom. Jurija je predlagala nagrade, in sicer: avtorjem dela Elegija, slušatelju Glasbene akademije Petriču Vladimiru celo nagrado v znesku 400 lir, po pol nagrade v znesku 200 lir pa avtorju mešanega zbora »Psalm«, Mizeritu Klaru, gojencu srednje glasbene šole in skladatelju »Preludij« za godalni orkester Preku Stanku, slušatelju glasbene akademije. Odbor je predlog žirije v celoti sprejel in najlepše čestita avtorjem k uspehi.

— Orehi kažejo letos dobro. Razni izletniki in drugi, ki imajo opravka zunaj Ljubljane, pripovedujejo, da kaže leto letina orehov zelo dobro. V mestu Ljubljani je na tistih redkih drevesih, ki rastejo po zasebnih vrtovih, videti bolj malo orehov in zdaj se, da jim je le nekoliko škodovala slana v začetku meseca maja, medtem ko na primer češnjam ni. Morda je vmes tudi kak drug vzrok, da letos na ljubljanskih orehovitih drevesih ne bo toliko sadu kakor običajno. Nasprotno pa se po deželi, zlasti po višjih legah, po hribih, kjer ni bilo prav nič slane, orehova drevesa kar šibe zelenega sadu, ki bo v jeseni predstavljal žlahtne zrele orehe, ki bodo šli prav dobro v denar. Saj je na primer na ljubljanskem živilskem trgu maksimirana cena žlahtnega Sorrento orehom sedaj po 30 lir kilogram, domači bodo morali biti seveda dosti cenejši, toda vseeno bodo imeli odlično ceno. Nespametno pa bi ravnal z orehi, kdor bi jih trgala sedaj nezrele in jih vlagal v žganje ali v kis, kar so včasih rade delale gospodinje in prijateljki žganih »specialitet«. Zato imamo dovolj drugih cenejših, pa prav tako pripravnih rastlin. Število plodnih dreves se je zaradi neumnega izsekavanja v predzadnjih letih in zaradi špekulacije z orehovim lesom in korenino znatno skrčilo. Še pred petimi leti so imeli naši krajci skupno 84.775 orehovih dreves, lani pa je Ljubljanska pokrajina štela 79.026 dreves, torej so gospodarji izsekali kar 5749 dreves. Pa niti vsega lesa niso mogli prodati! Res pa je, da imamo v Ljubljanski pokrajini sedaj mnogo pametnih gospodarjev, ki mislijo tudi na bodoče rodove ter so zasadili na hribovitih pobočjih mnogo orehovih dreves, ki bodo čez leta prihodnjemu rodu dali mnogo tega sadu in mnogo tudi lesa in tako znaten vir dohodkov. Orehovo drevo je zelo hvaležno, uspeva zlasti v višjih legah in ko se enkrat prime tal, ne potrebuje prav nobene skrbi. Škodljivcev skoraj nima, niti zajec se ga ne loti. Orehovi nasadi predstavljajo za bodočnost ljudstva lep kapital.

— Velik padec barometra, rekord temperature. V petek je bilo cel dan zelo soparno in deloma vetrovno. Meteorološki zavod je zaznamoval, da je bila v petek v senci dosežena najvišja dnevna temperatura +32,2° C. To je za letos najvišja temperatura, ki poseka tudi majniški rekord, ko je bil 19. maja zaznamovana temperaturna maksimum +31,9° C. Tudi v

soboto zjutraj in dopoldne je bilo zelo soparno. Jutranja temperatura je bila +17,6° C. Dopoldne je v mestu vladala velika sopolica. Takole okoli 10 dopoldne je zapihal veter in se je začelo pripravljati k dežju. Herschel napoveduje za soboto ali nedeljo spremenljivo vreme, dež. Nebo se je začelo počasi oblačiti. Barometer je od petka do sobote zjutraj rapidno padel. Padel je za 7 milimetrov ter je dosegel stanje 753,4 mm, stanje, ki letos v poletju še ni bilo noben dan zaznamovano. Petek je bil dan, ko so Ljubljanci, mlado in staro, povsod iskali ob Ljubljani in drugod prostorčke, da bi se mogli na prostem v sveži vodi ohladiti in sončiti.

— Suša zopet grozi. Letošnje poletje smo imeli že dvakrat priliko, da smo zabeležili priložne kmetovalcev in malih pridelovalcev čez sušo in obakrat tudi zadoščeno, da je nebo ustreglo prošnjam ljudi ter jim izmenoma naklonilo dovolj moče, tako da so si rastline znatno opomogle. Sedaj pa nastopa že drugi suša in zopet se kmetje in vrtnarji ozirajo v nebo ter čakajo dobrodejnega dežja. Tako, eno noč vsaj naj malo dežuje! si žele ljudje. Dež je zlasti nujno potreben fižolu, ki sedaj cvete, koruzi, ki je še mlada, sončnicam, razni povrtnini, pa tudi krompir bi si znatno opomogel, zakaj nevarnost je, da podivja, to je, da ne bi šel preveč v stebila.

Ljubljana

1 V cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku bodo podelili danes popoldne ob pol 4 po večernih skupni novomašniški blagoslov letošnji salezijanski novomašniki.

1 Sv. maša zadušnica za pok. Jevšvarja Janeza se bo brala v ponedeljek, dne 13. julija, v farni cerkvi sv. Petra.

1 Obvezni tečaj italijanskega za popravne izpite na I. dekliški meščanski šoli v Ljubljani se prične v ponedeljek, 13. julija ob pol 9 v šoli na Grabnu. — Upraviteljstvo.

1 Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani naznanja, da se bo začel pismeni višji tečajni izpit ne 16. julija, kakor je bilo objavljeno, ampak 17. julija ob 8.

1 Zenska strokovna nadaljevalna šola za umetne in oblačilne obrti se je preselila v poslopje ljudske ljudske šole na Grabnu, kjer bodo imeli pouk v ponedeljek, 13. julija t. l. vsi razredi. Pouk se začne ob 14. uri.

1 V uršulinskem samostanu se bodo o počitnicah poučevali vsi jeziki v tečajih ali posamezno. Istotako tudi stenografija, Učenke, domače in iz drugih šol, ki nameravajo vstopiti v uršulinsko gimnazijo, bodo imele meseca septembra pripravljani tečaj za sprejemne izpite. Priglasbe se lahko takoj.

1 Luigi in Federico Ricci: »Krišpin in njegova botra«. Fantastično-komična opera v osmih slikah. Prevod: Niko Stritof. Peli bodo: Krišpina Primožič, Mirabomana Anžlovar, Fabrizia Janko, Asdrubala Zupan, Contina Lipušček, Bortola Simončič, Aneto Mlejnikova, botro Golobova. Lizeto bo pela tokrat namesto obolele Poljanarjeve Elza Barbičeva. Dirigent: A. Neffat, režiser: Robert Primožič, zborovodja: R. Simoniti.

1 Sprejemni izpiti za I. razred gimnazije. Vsi, ki se žele temeljito pripraviti za izpit po novih predpisih, naj se vpišejo v tečaj, kjer bodo poučevali gimnazijski profesorji. Učnina zmerna. Tečaj prične 1. avgusta. Vpis in informacije: Zrinjskega c. 7, II., dnevno od 10—12.

1 Razstava R. Slapenika v galeriji Ober-snel. Razstava, ki je bila do sedaj deležna velikega obiska, nudi občinstvu možnost, da se поблиže seznani z delom našega priznanega slikarja. V galeriji visi tri in trideset prav zanimivih del — krajini, portretov, tihožitij in grafik v olju, temperi ter kombiniranih tehnikah. Na razstavi, ki je odprta vsak dan od 9—12 ter od 13 do pol 19, bo v nedeljo, 12. t. m. vodstvo. Občinstvu priporočamo ogled te uspešne razstave ter opozarjamo, da se mu nudi lepa prilika za nakup res kvalitetnih umetnin trajne vrednosti.

1 Stariši! Svojim otrokom lahko mnogo olajšate pripravilo za sprejemne izpite na srednjo šolo kot tudi za popravne izpite, če jih prijavite k pripravljalnemu zasebnemu pouku za nizek honorar. Vpisovanje dnevno od 9 do 11 v Trgovskem domu, Gregorčičeva ul. 27, prišliče.

1 Za osebe gostilniških in mesarskih obratov se začne cepljenje proti tifusu v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 7.30 ter traja samo do 9. ure. K cepljenju naj pridejo na mestni fizikat v Mesnem domu vsi tešči, ker drugače zaščitne tablete ne učinkujejo, poleg tega pa popolnoma prazen želodec lahko prenese zaužitje tablete. Vsak naj prinese s seboj kozarec!

1 Gospodarska zadruga policijskih nameščenecv in upokoencev v Ljubljani z o. j. sporoča svojim članom, da bo redna letna skupščina, ki je bila sklicana za dne 30. junija t. l. v beli dvorani hotela Union, dne 19. julija t. l. ob 9.30 na istem prostoru in z istim dnevnim redom. — Upravni odbor.

1 Opozorilo telefonskim naročnikom. Pošta Ljubljana 1. ljudno opozarja vse telefonske naročnike, da poravnajo telefonsko naročnino za tretje četrtletje 1942. do 15. julija tega leta, ker tega dne poteče rok za plačilo. Telefona, za katere naročnina do tega dne ne bi bila poravnana, more pošta po predpisih telefonskega pravilnika izključiti iz prometa, za ponovno vključitev pa mora vsak naročnik plačati poleg naročnine še 88 lir za ponovno vključitev. Položnice so bile vsem telefonskim naročnikom pravočasno dostavljene, v slučaju pa, da je kdo polnočno izgubil, reklamira isto lahko pri pošti Ljubljana 1. radio-telefonski oddelki. Potrebna pojeznila dobe lahko naročniki tudi na telef. št. 43-07.

1 Skrbimo že sedaj za gnoj in kompost. Ze lanske jesen in še bolj spomladi se je v Ljubljani pojavilo vprašanje, kje dobiti dovolj gnoj za neštete pridne male pridelovalce in vrtnarje, ki so obdelali neprimerno več zemlje kakor kdaj prej. Ako izvajemo nekaj rejcev malih živali, Ljubljanci seveda niso živinorejci in zato jim primanjkuje paš gnoj. Pomagajo si zlasti na periferiji lahko tudi s tem, da skrbijo sami za potreben gnoj, oziroma vsaj za kompost. Na dvorišču ali

kakem pripravnem prostoru naj si omislijo — najboljše je kak star sod — in naj vanj mečejo odpadke, ki niso več uporabni ne za krmo živalim, ne kako drugače, dalje pepel, malo cestnega blata in, če dobe, tudi nekaj živalskega gnoja. Dobili bodo za svoje male vrtove izvrsten kompost, ki odleže tudi za dober gnoj.

1 Uboga mati, brez vsakega zaslužka, z dvema nepreskrbljenima otrokoma, vlijudno prosi dobre ljudi kakršne koli pomoči. Darove sprejema uprava »Slovenca«.

1 Skrb za drva. Kakor smo poročali, je mestna občina te dni razdeljevala med družine, ki nimajo nobenih drv, najbolj potrebne količine za kuhlo. Ta drva so bila hitro razdana in kar nekaj navadnega je bilo, ko smo videli te dni vse polno eiz in dir, ki so jih privali pred seboj ljudje, ki se sicer niso nikoli ukvarjali s podobnim delom, ob cukrarni kar po glavnih ulicah mesta v razne smeri. Nikomur ni padlo na um, da bi ga bilo tega dela sram, kaj še, bili so celo predmet občudovanja. Drv v cukrarni zaenkrat ni več in upajmo, da bodo dospela kmalu nova. Pač pa so zopet v veliki meri izrabili konjunkturo okoljske kmetije, ki dovažajo v mesto mehka drva, trske, pa tudi trda, v butarice povezana. Ta drva imajo seveda odlično ceno, jih je pa prav zaradi cene bilo na primer včeraj v Ljubljani že toliko, da so jih morali prodajalci celo ponujati in se gospodinje niso toliko pillele zanje kot poprej, ko je bil vsak v iz nekaj minutah razprodan, čim se je pojavil na cesti. Seveda so tudi včeraj kmetije prodali vsa dovožena drva. Upati je, da ni več daleč čas, ko bo Ljubljana zopet redno oskrbovana z drvmi po najbolj naravnih poti, to je od okoliških kmetov in lastnikov lepih bukovih gozdov, ki jih je naša pokrajina bogata.

1 V Ljubljani so umrli od 3. do 9. julija: Puterle Karolina roj. Fortič, 62 let, vdova paznika prisilne delavnice, Linhartova ulica 28; Pirc Alojzij, 52 let, ključavničar, Kamniska 9; Pasičnik Roza, 57 let, žena delavca, Vidovdanska c. 9; Marolt Marija, 22 let, zasebnica, Lžanska cesta 181; Besov Anton, 76 let, upoko-jenec tob. tov., Ulica na Grad 2; Svoljšak Ana roj. Geršak, 32 let, žena delavca, Bezenškova ul. 28; Volavšek Maks, 18 let, dijak, Parmova ulica 8; Strnad Josipina, 45 let, uradnica Kmetijske družbe, Glinska ulica 7; Jurman Katarina roj. Stalzer, 92 let, vdova nadučitelja, Gradišče 14. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Skubic Angela, 32 let, otroška vrtnarica, Grosuplje; Gregorin Viktorija, 50 let, Ponikve 41; Bregar Anton, 52 let, posestnik, Telče 15, obč. Škocijan; Premk Franc, 81 let, prosjak, Gor. Duplice 7 pri Grosupljem; Avbelj Ludvik, 13 let, sin žel. zvančičnika, Ježica 46; Turnšek Stefan, 44 let, trgovec, Medvedova c. 14; Počivavnik Alojzij, 49 let, računski inšpektor, Resljeva cesta 28; Marin Franc, 38 let, zidar, Janševa ulica 11.

Naznanila

GLEDALISCE. Drama: Nedelja, 12. julija ob 17.30: »Kralj na Betanovci«. Izven, Zluzane cene od 12 lir navzdol. — Ponedeljek, 13. julija: zaprt. — Torek, 14. julija: »Kralj na Betanovci«. Red A.

Opera: Nedelja, 12. julija ob 13: »Krišpin in njegova botra«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ponedeljek, 13. julija: zaprt. — Torek, 14. julija: zaprt. Sreda, 15. julija, ob 17: »Krišpin in njegova botra«. Red Sreda.

RADIO. Nedelja, 12. julija: 8 Napoved časa — Poročila v slovenščini — 8.15 Poročila v italijanski — 8.30 Koncert organista Domenica D'Ascolija — 11 Prenos pete maše iz bazilike sv. Pavla v Rimu — 12 Razlaga evangelija v italijanski (O. Zappaterreni) — 12.15 Razlaga evangelija v slovenščini (O. Sekovanič) — 12.35 Koncert klavirskega dua Seifer-Demšar — 13 Napoved časa — Poročila v italijanski — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Operno glasbo vodi dirigent Mario Rossini — 13.45 Vojaške pesmi — 14 Poročila v italijanski — 14.15 Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Sijanec — slov. glasba — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Kmetijsko predavanje v slovenščini — 17.35 Koncert Adamičevega orkestra — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Lahka glasba — 20 Napoved časa — Poročila v italijanski — 20.30 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.40 Prenos namierjen Madžarski: Madžarsko glasbo izvaja pianist Mario Ceccarelli — 21.20 Godalni orkester vodi dirigent Spaggiari — 21.40 Koncert sopranistke Manje Mlejnikove — 22.10 Orkester Cetra, vodi dirigent Barizza — 22.45 Poročila v italijanski

Ponedeljek, 13. julija: 7.30 Poročila v slovenščini 7.45 Slovenska glasba — 8 Napoved časa — Poročila v italijanski 12.20 Na harmoniko igra Avgust Stanko 12.40 Koncert altistke Rachele Buffoni; pri klavirju Mario Ches — 13 Napoved časa — Poročila v italijanski — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Iz znanih filmov — Orkester vodi dirigent Barizza — 14 Poročila v italijanski — 14.15 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec — Pisana glasba — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Orgelski koncert Pavla Rancigaja; sodeluje altistka Franja Golobova — prenos iz cerkve sv. Petra v Ljubljani — 17.45 Operna glasba — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Pesmi in napoved časa — Poročila v italijanski — 20.30 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.40 Vojaške pesmi — 20.45 Simfonični koncert, vodi dirigent Aleco Toni — V odmor: Predavanje v slovenščini — 22 Zanimivosti v slovenščini — 22.10 Novi orkester melodij pod vodstvom dirigenta Fragne — 22.45 Poročila v italijanski.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnarje: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48. V ponedeljek: dr. Piccoli, Bleiweisova c. 6; mr. Hočvar, Cesta 62 in mr. Gortan, Tržaška c. 48.

POIZVEDOVANJA. Kdor je pomotoma odnesel od uprave »Slovenca« (šalterja) risalni blok z risbo, se naproša, da ga odda pri upravi »Slovenca« Kopitarjeva 6.

Ključni najdeni. Na zelenjaden trgu je našla ga, Marija Sivec tri ključne v zavitku. Kdor jih popreša, naj se zgłosi Pred škofijo 7-1.

Izgubljeni je bila zlasti izšla s tirkizom v torek zvečer, Resljeva cesta. Najditelj naj jo odda proti visoki nagradi: Novak, Resljeva 4a.

Zgubila se je v soboto, 4. t. m. mašina knjižnica na Martinovi cesti. Ker je grel spomin, se prosi najditelj, da jo odda proti primerni nagradi v upravo »Slovenca«.

Iz Novega mesta

Obvezno zaščitno cepljenje proti davici. Z ozirom na naredbo Visoke komisarije od dne 25. aprila t. l. se bo obvezno zaščitno cepljenje mazaopu od ojsia npsau mazon a ojsau mpoz razporedilo: Obvezanci od A do G imajo prvo cepljenje 16. julija, drugo cepljenje 3. avgusta; obvezanci od I do R imajo prvo cepljenje 17. julija, drugo 4. avgusta; obvezanci od S do Z imajo prvo cepljenje 18. julija, drugo pa 5. avgusta. Cepljenje se bo vršilo v prostorih šolske poliklinike zdravstvenega doma v Novem mestu v označenih dnevih od 8. do 10. ure. Cepljenje je obvezno za otroke obojega spola med 18 mes. in 10. letom starosti. Cepljenja bodo oproščeni tisti otroci, ki se bodo izkazali s potrdilom, da so bili že cepljeni proti davici, ali pa s potrdilom, da so že imeli davico.

Domači pes ga je ugriznil. V kandijsko bolnišnico usmiljenih bratov so pripeljali 11 letnega Janka Lukšiča, sina kamnosekega mojstra iz Irče vasi, ki ga je popadel domači pes. Dosej se niso ugotovili, ali je pes bil stekel.

S češnje je padel 20letni Ciril Zabukovec iz Gabrijel v občini Tržišče. Obležal je na tleh z zlomljen roko in desno nogo. Spravili so ga v bolnišnico v Kandijo.

Iz Triesteja

Cirkus Togni od O.N.D. v Triesteju. Nacionalni cirkus Togni, ki je imel, kakor znano,

ogromen uspeh v raznih mestih v kraljevini, gostuje s svojim bogatim, zabavnim in izbranim sporedom v Triesteju od 5. do 19. julija. Cirkus je postavljen na športnem igrišču Dopolavora »Acate«, kjer se vrše številne predstave, katerim prisostvujejo razen dopolavoristov tudi oborožene sile, člani Gila ter uslužbenci mestnih podjetij.

Ustanovitev gledališkega Dopolavora v Triesteju. V Triesteju, ki ljubi umetnike in jim sledi strastno v njihovem vsakodnevnem strem-ljenju, je bil ustanovljen gledališki Dopolavoro, ki bo vključil v svojo sredo vse kategorije umetnikov, katerih smoter je zabavati občinstvo. Predsedstvo novega Dopolavora je prevzel Giuseppe Antonicelli, nadintendant avtonomnega konzorcija »Teatro Verdi«. Novi Dopolavoro, ki ima svoje prostore v gledališču Verdi, ima že mnogobrojne in navdušene pristaje.

Iz Gorizije

Še dva srebrnomašnika. V krogu dekanije duhovščine in canalske fars je obhajal svojo srebrno mašo g. Ivan Semič, dekan v Canalu. Po roku iz Sturie della Fusine je pripadal ljubljanski škofiji in je bil 8. junija 1917 posvečen od ljubljanskega škofa. Novo mašo je pel 16. junija doma. Po začasnem službovanju v Ajdovščini je odšel v ljubljansko škofijo in je kaplanovo najprej v Srednji vasi pri Kočevju, potem v Fari pri Kostelu. Po končani svetovni vojni, ko je v paccovski dekanat bil priključen gorški nadškofiji, je prišel k nam in je služboval na par krajih kot kaplan, katehet in župnik. l. 1939 je bil pa imenovan za canalskega župnika in dekana. Tu je obhajal tudi svoj srebrni jubilej. Farani, v prvi vrsti fantje in dekleta, so mu za to svečano priliko lepo okrasili cerkev in so se tudi drugače potrudili, da mu izkažejo ljubezen in spoštovanje, ki si ju je pridobil s svojim nesebičnim in modrim dušnopastirskim delom. Bog živi g. dekana in naj bogato blagoslovi njegovo delo!

Drugi srebrnomašnik g. Srečko Gregorec, župnik v Sturie della Fusine, je slavil svoj srebrni jubilej v domači župni cerkvi. G. Gregorec je v 15 letih, kar deluje v svoji sedanji župniji, visoko dvignil versko življenje svojega farnega občestva in je v polnem pomenu besede duhovni voditelj svojih župljanov. Ob njegovem prazniku so se zato vsi zgrnili okoli njega, da mu izkažejo svojo globoko vdanost in hvaležnost. Prigidal je župnik g. duhovni svetnik I. Debevec, poudaril pomen prisrčne cerkvene svečanosti. G. srebrnomašnik je po roku iz Mengša. Bog ga ohrani še dolgo vrsto let.

S Spodnjega Stajarskega

Umrli sta v Mariboru gospa Ljudmila Strelec, stara 64 let, vdova vo notarju, in gospa Marija Karner, vdova po železničarju. Zadnja je doživela častljivo starost 92 let. V mariborski bolnišnici sta umrla Ursula Skofič, delavka iz Pesnice, stara 74 let, in Franc Ostruh, orožniški stražmojster v pokoju in posestnik iz Radvanja, star 62 let. V Radencih je umrl kopalni mojster Anton Gobec, star 54 let.

Splašen konj povzročil nesrečo. V Mariboru se je pred avtomobilom splasil konj in divjal po ulicah. Voznik Jurij Osvatč je padel z voza pod kolesa in se hudo poškodoval po glavi. Nezvestnega so prepeljali v bolnišnico. — Kolarski vajenec, 17letni Alojzij Vebler iz Maribora se je pri delu z nožem močno uredal v levo stegno. Tudi njega so morali prepeljati v bolnišnico.

Iz Hrvatske

Banja Luka se pripravila za novo hrvatsko prestolnico. Poročali smo že, da je hrvatska vlada na Poglavnikov predlog sklenila sčasoma prenesti hrvatsko prestolnico iz Zagreba v Banja Luko. Ta sklep hrvatska vlada počasi izvršuje ter je sedaj prenesla v Banja Luko že sedež vrhovnega hrvatskega sodišča. Z izdelavo novega regulacijskega načrta za Banja Luko, so predvidena tudi zemljišča za palače posameznih ministrstev. Tako se n. pr. mudi v Banja Luki že dalje časa poseben državni odbor, ki je že prevzel prostor, na katerem bo stala palača novega hrvatskega notranjega ministrstva. Zemljišče so pričeli že zravnavati in urejevati ter bodo v kratkem pričeli tudi z zidanjem samega poslopja. Vzgledu notranjega ministrstva bodo sledila tudi ostala hrvatska ministrstva. V Banja Luko se bodo preselili iz Zagreba vsi državni uradi in ministrstva razen zunanjega ministrstva, ki bo ostalo še zanaprej v Zagrebu. V Zagrebu ostanejo tudi še nadalje vsa inozemska diplomatska zastopništva.

Poostreno nadzorstvo nad prevozom živil. Hrvatsko gospodarsko ministristvo je z najnovejšo odredbo prepovedalo vsako prevažanje in pošiljanje živil po železnici ali pošti. Hrvatske države oblasti mislijo na ta način zatreti prekupevanje z živil, na drugi strani pa oblasti zagotoviti pravičnejšo razdelitev živil med prebivalstvo.

Visoko hrvatsko odlikovanje za voditelja nove Španije. Poglavniki je odlikoval voditelja nove Španije generala Franca z veleredom krone kralja Zvonimirja z meči. Odlikovanje je izročil generalu Francu hrvatski poslanik v Madridu.

Iz Srbije

Smrt vzgledne slovenske žene. V Paračinu v Srbiji je umrla za možgansko kapjo gospa Marta Knafelje, žena inženirja g. Leona Knafelja. Ob udeležbi slovenske kolonije so jo položili k večnemu počitku v Paračinu v torek, dne 7. t. m. Naj počiva v miru!

Uredba o ureditvi srbskega gradbenega ministrstva. Srbska vlada je na predlog svojega gradbenega ministra inž. Kuzmanovića predpisala uredbo o ureditvi in poslovanju gradbenega ministrstva. Po tej uredbi je gradbeno ministristvo vrhovna upravna in nadzorna oblast za izvajanje in vzdrževanje vseh javnih in javni uporabi namenjenih cest, poslopij, vodnih, strojnih in elektro-strojnih naprav. Ministrstvo ima štiri oddelke. Občega, oddelek za ceste, hidrotehnični in arhitektonsko-strojni oddelek. Posamezni oddelki imajo več odsekov. Za razpravo strokovnih vprašanj čisto načelnega značaja, kakor tudi za prenos ostalih važnih gradbenih vprašanj, obstoja v srbskem gradbenem ministristvu tudi starejšinski svet, v katerem so: ministrov pomočnik, vsi načelniki in šef pravnega odseka. Za izvrševanje stalne zunanje tehnične službe obstajajo pri okrožnih načelstvih in pri upravi mesta Belgrada okrožni tehnični odseki. Glede ureditve uradniškega vprašanja v področju gradbenega ministristva in njegovih ustanov, uredba določa, da se inženirji, arhitekti in tehničarji ženskega spola ne bodo mogli več sprejemati v službo v gradbenem ministristvu. Ženske osebe, ki ga je uredba zatekla v tej službi, bo ostalo še zanaprej v službi, to da ne bo moglo zavzemati nobenih starejšinskih položajev. Po uredbi se ukinejo tudi tehnični oddelki pri okrajnih glavarstvih.

Naročajte »Slovenca«!

Dve bližnjici, ki služita vsemu svetu

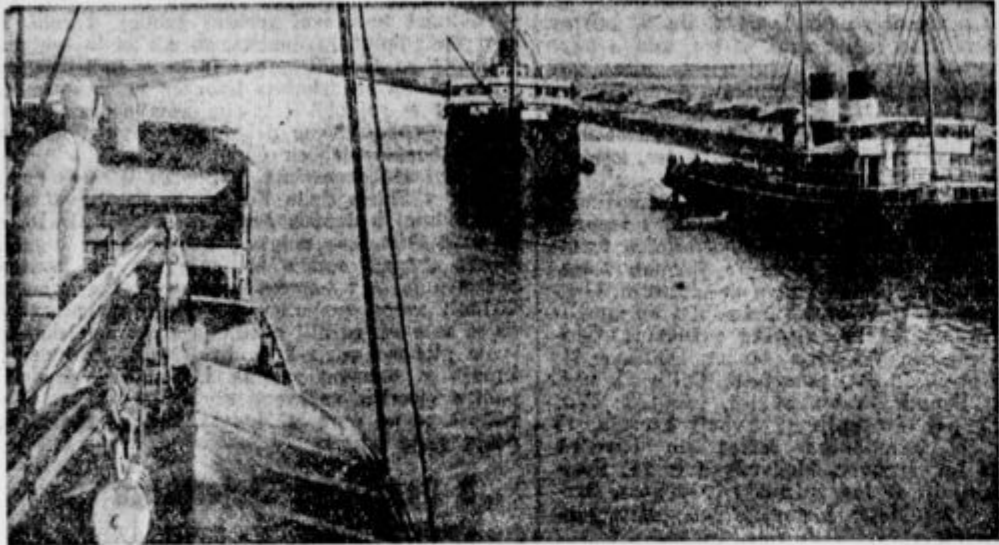
Prvi pogumni mornarji, ki so pred stoletji začeli odkrivati zemeljsko oblo, so morali na svojih jadrnicah prejadrti ogromne razdalje. Tudi v kasnejši dobi, ko so začeli voziti parniki po vseh morjih, je bila pot okrog zemlje le še presneto dolga. Kdor je hotel obkrožiti zemeljsko oblo iz Evrope v San Francisco, v Tokio, Bombay in nazaj v Evropo, torej prvič okrog Južne Amerike in drugič okrog Južne Afrike, je moral prevoziti 67.000 km. Ko sta bila zgrajena Sueški in Panamski prekop, se je ta pot skrajšala skoraj za eno tretjino, za celih 20.000 km. Morska pot okrog sveta se je skrčila na ta način na 47.000 km. Še bolj pa so se skrčila nekatera krajša potovanja. Morska pot iz Genove do Abesinije je merila, preden je bil zgrajen Sueški prekop, 20.000 km. Čez Sueški prekop pa doseže parnik iz istega pristanišča svoj cilj že po 4500 kilometrov dolgi vožnji. Podobno je s Panamskim prekopom. Morska pot iz New Yorka v San Francisco mimo rtiča Horn v Južni Ameriki je merila 25.000 km. Isti cilj doseže danes parnik, ki gre čez Panamski prekop, po 10.000 km dolgi vožnji.

Sueški prekop je dokaj stara zamisel. Že 1250 let pred Kr. so zgradili faraoni Sueškemu prekopu podoben kanal, ki ga je pa kasneje zasul puščavski pesek. 600 let kasneje so vnovič faraoni poskusili zgraditi ta prekop, ki je že do tedaj veljal življenje 120.000 delavcev. Toda šele perzijski kralj Darej je okrog leta 500 pred Kr. vnovič dokončal ta prekop. Leta 640 po Kr. so

je bilo 32% angleških, 13% italijanskih, 9% nemških, ostale pa so se razdelile na druge države.

Panamski prekop. Leta 1513 je prekoračil španski osvajalec Balboa kot prvi belokožec ožino, ki veže Severno in Južno Ameriko in je tako prvi zagledal Tihim ocean z Ameriške celine. Že leta 1520 se prvič omenja načrt nekakega Panamskega prekopa. Seveda ta načrt ni prišel do izvedbe, pač pa so Španci zgradili med Atlantskim oceanom in Tihim morjem na tej ožini tlakovano cesto, ki je služila nad 200 let vsemu tovrstnemu prometu. Ostanke te ceste je mogoče najti še danes. Panamski prekop leži na Panamski ožini in gre od severozahoda proti jugovzhodu. Zgradil ga je ameriški inženir Goethals. Gradili so ga v letih 1906 do 1914. Po osmih letih je bil torej zgrajen tik pred prvo svetovno vojno.

Panamski prekop je dolg 82 km in globok najmanj 12,5 m. Po njem vozijo lahko še parniki z največ 42.000 brt. Preden so začeli graditi Panamski prekop, so v bližini in daljni okolici polili vsa močvirja s petrolejem zato, da bi uničili zaloge moskitov in tako preprečili širjenje tropičnih nalezljivih bolezni. Samo na enem mestu pri tako imenovanem Culebra predoru, kjer se je zagrizel prekop v grič, so morali odstaniti 150 milijonov kub. metrov kamena in peska, torej še enkrat več kakor pri vsem Sueškem prekopu. Vsega skupaj je delalo ob Panamskem prekopu 65.000 delavcev, med njimi 12.000 iz Evrope. Strokovni delavci so bili plačani v zlatu, domačini in drugi težaki pa v srebru. Tudi tu redčile nalez-

Parniki na poti skozi Sueški prekop

kanal obnovili Arabci, leta 765 pa je bil spet zasut. V 17. in 18. stoletju so večkrat padli novi predlogi za zgraditev Sueškega prekopa, vendar je prodrl šele Francoz Lesseps, ki je zgradil prekop po načrtih inž. Negreolija, ki je bil svoj čas generalni inšpektor avstrijskih železnic. Gradili so ga deset let, od leta 1859 do 1869. Leži v Egiptu in je podaljšek Sueškega zaliva. Hkrati je meja med Afriko in Azijo.

Sueški prekop je dolg 171 km in je globok vsaj 12 m. Po prekopu vozijo lahko parniki, ki imajo največ 42.000 brt. Ko so začeli graditi Sueški prekop, so v gradbeno območje morali najprej napeljati kanale s pitno vodo. Dokler tega kanala ni bilo, je namreč delavcem donajalo pitno vodo vsega skupaj 16.000 kamel, kar je veljalo vsak dan 8000 frankov. Pri kopanju prekopa so odkopali, dvignili in ostranili 75 milijonov kubnih metrov peska in kamena, torej 30 krat toliko, kakor vsebuje kamena največja faraonska piramida, tako imenovana Keopsova. Za zgraditev je egiptovska vlada dal na razpolago 25.000 telnahov, delavcev domačinov, med katerimi so večkrat razsajale kolera in druge nalezljive bolezni. Velikanska so pokopališča ob graditvi prekopa umrlih delavcev. Končno so domači delavci vsi zbežali in po vsej Evropi so morali nabirati delavce, katerih je vsega skupaj prišlo v Egipt 30.000, preden je bil prekop dograjen.

Lastnik Sueškega prekopa je francoska družba s sedežem v Parizu. Največji idelnitkar te družbe je Anglija, ki je leta 1875 prav poceni odkupila 177.000 delnic od zadolženega kediva v Egiptu. Stroški za gradnjo Sueškega prekopa so znašali nad eno milijardo lir, vendar znašajo njegovi letni dohodki več kot vsi gradbeni stroški. Leta 1938 je šlo skozi prekop 5994 trgovskih ladij s skupno nad 25 milijoni 800 tisoč tonami. Od tega

živje boleznih delavstvo tako, da so morali napraviti velikanska pokopališča umrlih težakov.

Panamski prekop je last Združenih držav, ki so s pomočjo denarja povzročile revolucijo, s katero je bila ustanovljena samostojna Panamska država, od katere so potem kupile pas Panamskega prekopa za 10 milijonov dolarjev. Ta pas sega 8 km na vsako stran kanala. Panamski prekop je veljal do danesnjega dne — v nasprotju s Sueškim prekopom so namreč vzdrževalni stroški zaradi zatvornice izredno veliki — približno petkrat toliko kakor so znašali gradbeni stroški Sueškega prekopa. Vsi dosedajni dohodki so seveda manjši kakor celotni gradbeni stroški, vsega skupaj imajo Združene države s prekopom kakor tri črt milijarde lir izgube.

Razstrelivo izrednega učinka. Leta 1895. je završalo po vsem svetu. Učenjak Sawbridge v angleškem mestecu Exeter je sporočil svetu, da je odkril razstrelivo z izrednim učinkom. Angleško vojno ministrstvo je njegovo razstrelivo preizkusilo in vsi strokovnjaki, ki so bili navzoči pri teh poskusih, so kar strmeli. Razstrelivo, ki ga je Sawbridge odkril, je bilo neprimerno bolj silovito, tako da so napovedovali vsi popolen preobrat v tedanji vojni tehniki. Stotisoče in milijone so ponujali Sawbridgeju kupci izuma iz drugih držav. Sawbridge izuma seveda ni maral prodati, saj bi ga tudi angleška vlada radevolje bogato nagradila. Kljub temu strahote njegovega razstreliva svet ni okusil. Prav v dneih, ko je angleška vlada hotela s Sawbridgejem podpisati pogodbo, je zletel njegov laboratorij v zrak. Pri tem je bil ubit izumitelj sam, iz razvalin pa, ki so ostale, ni nihče mogel ugotoviti, kakor je Sawbridge prišel do svojega izuma.

Križanka št. 43

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20				21						22					23			
24				25					26					27				
28		29		30		31		32		33		34		35	36	37		38
39	40		41	42		43		44		45		46	47	48			49	
50				51					52					53				
54				55				56						57				

Vodoravno: 1. obrtnik, 6. starogrški slikar, 10. leposlovna oblika, 15. velika ptica, 20. del trdnjave, 21. južen sad, 22. del posteljnine, 23. blago, 24. slovenski zemljepisec, 25. grška gora, 26. električni pol, 27. zdravilna rastlina, 28. prebivalci Hrvaške, 30. odposlanec (tujka), 33. leposlovna oblika, 36. vrsta glasbila, 39. rokodelce, 42. pripadnik izumrlega naroda, 44. mizarstvo orodje, 47. svetopisemska oseba, 50. roh, kot, 51. Mencingerjev roman, 52. švicarsko letovišče, 53. kraj pri Litiji, 54. popotnik, 55. severnoafriško pristanišče, 56. japonsko mesto, 57. česlovina.

Navpično: 1. morska riba, 2. slonov zob, 3. dolenski kraj, 4. slovenski zgodovinar, 5. vodna žival, 6. zadnjeindijska državnica, 7. šahovski izraz, 8. grško pristanišče, 9. kocina, ščet, 10. pritok Donave, 11. ruska reka, 12. božanstvo (tujka), 13. oblika vode, 14. starogrški junak, 15. dolenski kraj, 16. velika ptica, 17. preprosto orožje, 18. koroška gora, 19. industrijska rastlina, 28. zgled, ideal, 29. svetopisemska oseba, 30. državna blagajna, 31.

nordijsko moško ime, 32. svetopisemska oseba, 33. zvok, ton, 34. suha zemlja, 35. poldrag kamen, 37. srednjeazijsko višavje, 38. arabsko pristanišče, 40. jarem, 41. severnoitalijansko mesto, 42. finski pristanišče, 43. vojvodinski kraj, 44. del posode, 45. razdobje (tujka), 46. žuželka, 48. svetopisemska oseba, 49. del obraza.

Rešitev križanke št. 42

Vodoravno: 1. Laba, 5. Sana, 9. Nora, 13. Kobe, 17. dim, 20. Eda, 21. Raba, 22. rosa, 23. hoja, 24. Zala, 25. vaba, 26. lopa, 27. vada, 28. reka, 29. loj, 30. slika, 32. soda, 33. aito, 34. revija, 36. telo, 38. Zeta, 40. čaka, 42. Tula, 44. bar, 45. igo, 46. Dane, 47. lava, 48. lani, 49. Toma, 50. Kana, 51. roka, 52. Noli, 53. nota, 54. Ren.

Navpično: 1. Levetik, 2. Ada, 3. Babilon, 4. arak, 5. Salazar, 6. Abo, 7. napotek, 8. Arad, 9. Novačan, 10. osa, 11. radikal, 12. abai, 13. Korotan, 14. oje, 15. bakelit, 16. Ezav, 17. Dalibor, 18. ilo, 19. Majaron, 31. lega, 32. seno, 33. Savo, 34. runo, 35. Jame, 37. oda, 39. Ala, 41. ali, 43. ata.

Otroške obleke iz ostankov in starih oblek

Pravični sodnik

V daljni Kini je živel mandarin z imenom Fang-Su. Po lastnem mnenju je bil najmodrejši in najpravičnejši sodnik ne samo v nebeskem cesarstvu, ampak na vsem božjem svetu. Pa tudi ne bi bilo varno, če bi ga hotel kdo ozdraviti tega prepričanja. Ugovarjanje bi lahko imelo kaj bridke posledice.

Tako je nekega dne sedel Fang-Su na svojem sodnem prestolu in sodil dvema podanikoma. Liu-Sen, lačen, star berač, je ukradel iz pekarije kruh. Hoang-Li, eden najbogatejših trgovcev mesta, si je na nepravičen način prisvojil veliko vsoto denarja, ki je bila last nekega njegovega kupca. Obema je bila krivda dokazana.

Fang-Su je po svoji navadi z velikim dostojanstvom in v globoki resnobi osrečil grešnika z dolgim nagovorom.

»Služabnik pravice sem,« je dejal med drugim, njen najpodložnejši suženj in najrahljejši njenim migljajem sledim. Pravičnost me stori jasnovidnega, da zločinca takoj najdem, napravi me slepega, da ne vidim človeka, ampak samo greh. Oba sta grešila proti enaki postavi in jaz vaju bom kaznoval z enako strogostjo in pravičnostjo. Vsak od vaju dobi pet in dvajset udarcev s palico.

Pomignil je sužnju. Ta je zapustil dvorano in se vrnil z dvema drugima, ki sta nosila v rokah cel kup palic.

»Takoj bosta dobila vsak svoj del,« je menil Fang-Su. »Ker pa je pravica moja gospodarica, ne sme vrhovna oblast trpeti škode zaradi grehov svojih podložnikov. Vsak obsojenec mora plačati palico, s katero bo tepen in hlapca, ki ga bo tepel.«

Pri teh besedah je vzel Fang-Su najmočnejšo palico iz sužnjevih rok in jo podal beraču: »Vzemi jo, stane samo dva novca.«

»Gospod, je trepetaje odvrnil Liu-Sen, »ko bi jaz imel dva novca, prav gotovo ne bi bil ukradel kruha.«

»To ti verjamem,« je smehljaje se rekel sod-

nik. »Ista pravica, ki te kaznuje, ti odpušča tudi del kazni, ki je nositi ne moreš. Vzemi to palico brez plačila in ti suženj izvrši svojo dolžnost brez nagrade.«

Suženj je pograbil berača in ga s silo vlekel na dvorišče. Spotoma je srdito vihtel palico po zraku, kakor da preizkuša njeno moč.

Fang-Su je vzel drugo palico in jo dal Hoang-Li-ju: »Tale bo ravno pravšna za tebe,« je strogo dejal.

Trgovca je vzel palico v roke. Mehka je bila, kakor da sešita iz blaga. Pa saj tudi je bila.

»Da, gospod, pravična je tvoja sodba, ta palica bo dobra zame.«

»A stane pet tisoč taelov.«

»To ni preveč za tako lepo palico, gospod,« je malo kisló dejal Hoang-Li-» plačam jih.

»Nagrada za sužnja, ki te s tem bije, je...«

»Dovoli, gospod,« je bogataš prekinil sodnika, »daj, da ga najprej preizkusim, kako bo opravil svoje delo. Prišežem ti, če bom jaz zadovoljen, bo tudi on.«

»To je pravična zahteva,« je odvrnil Fang-Su, »dovolim ti.«

Obsojenec se je ulegel na divan in suženj je prišel deliti kazni. Pa če bi izbrano palico še tako vihtel, bi kaznovani udarce komaj čutil. Kljub temu je suženj udarjal s toliko previdnostjo, kakor da bi ga vsak močnejši zamah veljal par taelov.

Medtem ko je bilo z dvorišča čuti divje vpitje in kričanje tepenega reveža, ki je ukradel kos kruha, je ležal ropar milijonske vsote udobno na divanu in se zadovoljno smehljaje nad udarci svojega rablja.

Tedaj je napravil Fang-Su strog in resen obraz in očitalje opomnil sužnja: »Hej ti, ali čuješ, kako oni tam zunaj kričijo? Pred pravico so vsi enaki. Stori svojo dolžnost!«

Bogati tat je bil kričati na vse pretege. Njegov krik je bila zmes smeha in veselega vpitja.

»Tako je dobro,« je zadovoljno kimal Fang-Su. »Zdaj je pravici, moji vzvišeni gospodarici, zadoščeno.«

Ko je pšenica dozorela

Zavela je poletna sapica po dolenskih gričih. V vetru je valovilo klasje, rumeno kot zlato, zibalo se je po njivah in njih šum je bil kot šepet matere zemlje:

»Glej, človek, kako obilen sad ti dajem, kako bogato ti poplačam tvoj trud!« Kmet je čul ta šepet, razumel svojo blago zemljo, saj ona je vse njegovo bogastvo. Trda je, njegove roke jo obdelujejo, znoj prepaja grudo in jo preproji do kamenja, ki je pod njo. Oral je in vlekel brano, sejal, sedaj pa je iz semena pogljal zlat klas, zlato kmetu.

Ko je stopal Palčev oče ob njivi in smukal med prsti pšenično klasje, si je dejal:

»Zeti bo treba, žeti, da zrje samo ne popada na zemljo.« Šel je preko travnika, zavil po senčni poti med bukovjem do svoje gorice. Obstal je pred hramom in se zagledal okrog. Vseokrog so bile sončne gorice, njive, med drevjem so se belile hiše sosednih kmetov. Na holmih so kraljevale cerkvice — štirinajst se jih je videlo izpred njegovega hrama. Odklenil je vrata, iz omarice na steni je vzel pisano majoliko in si natočil vina. Počasi je prigrizoval črnega kruha in bil pridelek svojega vinograda. Ozrl se je na brezo, ki je stala ob hramu. Precej visoko je že bila letnica, vrezana v lubje. Spominjala ga je dne, ko je kot mladi gospodar prvič bral grozdje, ko je točil trgačem starine in rezal kruha. Še vedno dela to, mnogo let pa je od tega, kar je prevzel gospodarstvo. Počasi je zaklenil in odšel skozi vinograd proti domu. Pri mlaki je napajal živino hlapec Tinče.

Pri večerji je bila vsa družina zbrana in pridno so zajemali mlečno kašo iz skled.

»Zeti bo treba, žeti! Manca, ti boš šla vabit žanjice, ti, Francé, boš pa pripravil voz, da bomo speljali v kozolec. Zito je zrelo in bogato je obrodilo. Bali smo se toče, pa nam je Bog dal dobro letino,« je dejal Palčev oče.

»Zeti? Ali naj bomo mi prvi v vasi, ki bomo sklepali srpe in načeli njivo?« je ugovarjala mati.

»Kaj zato, če smo prvi. Naša njiva je najbolj na soncu in škoda je vsakega zrna, ki pade na zemljo. Ko boste plele korenje, se boste pa jezile,« je odgovoril.

Kar je rekel Palčev oče, je ostalo. Trd gospodar je bil, ni si pustil ugovarjati od nikogar in samo on je smel odločati o delu prihodnjega dne. Kakor je rekel, tako je moralo veljati. Tako je Manca odšla v vas, da izprosi žanjice. Vse so rade žele na Palčevi njivi, velika je bila kot nobena druga. Pridno je bilo treba žeti, da so do večera zvozili v kozolec.

»Manca, ali naj pridem tudi jaz?« jo je vprašal Vrtačnikov Tine, ko jo je srečal med durmi.

Manca se je obrnila v stran, da Tine ne bi videl njenih zarudelih lic. »Le kaj boš delal? Zanjejo samo ženske.«

»Bom pa kopice spravil in vozil h kozolcu. Pa bi mednje spravil še tebe, da bi te gledal,« je smeje odgovoril.

»Saj nisem Mati božja v oltarju, tisto se gleda.«

»Že res, toda tudi tebe bi gledal, Manca, saj veš, da te imam rad,« je čisto nalahno dejal, da ne bi slišala mati, ki je devala v pečlonce. Bog ne daj, z burkljami bi ga nagnala. To se ne sme govoriti. Ne sme? Če se mu pa jezik kar sam zavrti in pove tisto, kar je v srcu.

»Lahko noč.« Odletela je Manca s praga, krilo za njo je frfotalo. Skoraj tekla je, srce pa ji je močno utripalo. Le kaj je to? Zapela bi sredi vasi in zasmejala bi se od sreče. Kmalu bi pozabila stopiti še k Lahanovim, da bi Malko vabila k žetvi.

Ko je bila že noč, je Manca slonela na oknu in gledala v zvezdnato nebo. Bolj svetle so bile danes zvezde, prijetnejši vonj je imelo cvetje na oknu. Zalajal je pes v vasi, od hriba pa je odmevalo vriskanje fantov. Zapeli so pesem o rožnatih licih, o deklici zali. Mancu pa je bilo srce, trepetalo je v njej, saj je čula Tinetov glas in sedaj je vedela, da poje njej. Kako ji je rekel? »Saj veš, da te imam rad.« Tako je bilo slišati to in še so ji besede šumele v ušesih.

Ko je Palčev oče prišel na njivo, je bila že četrtna pozeza. Pridne so bile žanjice.

»Le malo ponehajte, preveč ste se zagnale, še zmanjkalo vam bo do večera. Tja pod jablano stopite in pomakajte, da boste imele moči,« jih je opomnil in vse so ga ubogale. Gledal jih je, njihove žive rute so bile kot pisani metulji. Da, tudi on je bil nekoč mlad, pa je stal takole na njivi in samo ena ruta mu je bila všeč. Skrivala je temne lase njegove Zalke. Sedaj pa sta že oba stara, osivela. Mnogo truda sta imela, a vsaj to dobro vesta, da njihovi otroci ne bodo nikoli mogli reči, da jim nista pripravila lepega polja. Hiša je brez dolga, ko bo Francé pripeljal nevesto, bo zlahka izplačal tudi doto Mancu in Tilki.

Ko so se že kadili sirovi štruklji na mizi, je stopila Tilka do njive in poklicala žanjice in pomagale. Teknili so dobri štruklji vsem, delo daje tek, še bolj, če je človek mlad. Zalivali so kosilo s cvičkom in se menili. Ko pa so končali, so zopet odšli na njivo.

Do večera so pospravili vso pšenico v kozolec. Vrtačnikov Tine je pomagal in podajal Francetu zlato snopce. Ko je padel zadnji snop, je žanjica naredila križ in dejala: »Bog bodi zahvaljen!« Zavzvonilo je Ave Marijo in vsi so molili. Njih srca so se zahvaljevala Bogu za dar, ki so ga prejeli.

Iz skleda na mizi se je kadila vroča kaša. Dobra je bila in s tekmo so zajemali. Po večerji pa je Palčev stric nategnil harmoniko in mladi pari so se vrtili na skednju. Ko so se utrudili, pa so posedli po trati in zapeli:

Ze stalo je klasje zarumenelo, žanjice, le pridite žet, saj Bog blagoslovil je naše delo, v sončne žarke odet je svet.

Zadonela je pesem v tihi večer, pesem zemlje, pesem kmeta, vabljava pesem zlatega klasja.

To in ono za ženske

Prve navijalke za kodranje las

Že v davni dobi so si znale ženske kodrati lase. Ženske v starem Rimu so si lase celo žežale z močnim železom. A tudi ženske modernih narodov so poznale kodranje las. Tako so našli na Danskem, ko so izkopavali stare grobove, ostanke neke ženske, ki so tičale v njenih še dobro ohranjenih laseh številne zlate navijalke, ki pač niso mogle biti v okras, pač pa so služile za navijanje in kodranje las.

Potek bojov za Sebastopolsko trdnjavo

Nemški generalni major Schulz opisuje naskok na Sebastopol v listu »Berliner Lokal Anzeiger« in pravi med drugim:

Borba za Sebastopol se je začela že lani v jeseni, ko je imela 11. armada nalogo, da prode od Perekop do Krima in da zavzame Sebastopol. Spomladi se je potem napad na to trdnjavo obnovil, in sicer s severne strani in se je izvršil hkrati na mestu in pristanišču. V trdnjavi sami so imeli boljševiki več divizij, več mornariških pehotnih brigad, dalje strelske in delavske bataljone, gojenice pehotnih, mornariških in topniških šol, več 10 tisočev oboroženih delavcev in 5 bataljonov metalcev granat. Naskok se je začel 2. junija ob 3. zjutraj. Mesto je začelo že prvi dan goreti in nemško topništvo je pet dni podnevi in ponoči nenehoma obstreljevalo Sebastopol. Že prve dni je bilo vrženih 600 granat. Boljševiki so se bili jako spretno poskrili v skalnate luknje, z odprtinami komaj 50 centimetrov. Zato je bilo treba sleherno postojanko zavzeti od blizu z ročnimi granatami. Najhujšo nalogo so imeli pehota in pa pionirji. Mnogi boljševiški vojaki, ki so bili prišli iz svojih lukenj, so s poslednjo granato ubili same sebe, kakor se je glasilo tudi povleje boljševikov. Boj za severne trdnjave je na ta način trajal 14 dni.

Topniški ogenj je bil tako hud, da je bilo ko v peklu, ko se je vrsta naših bojnih čolnov prebredla čez zaliv. Prehod se je posrečil. Napad nemških čet se je izvršil s tako naglico, kakršne še ni videla zgodovina. Prvega julija

se je začel vpad v mesto samo. Boljševiki so se umaknili na polotok Kerzon in so bili stlačeni na prostoru dva in pol kvadrata kilometra. V hudih, vprav peklenskih bojih so bili potlačeni. Številke povedo, kako so bili ti boji silni. V 70 dneh je bilo na Sebastopol vrženo 50.000 ton jekla in železa, kar je toliko kot 100 munijskih vlakov. Poleg tega je bilo uporabljeno 24.000 ton bomb vseh kalibrov, ki so jih bombniki pometali na Sebastopol tako da je bilo vsega vrženih 74.000 ton jekla in železa na trdnjavo. Protiletalski topovi so oddali 180.000 strel, pri čemer niso všteti manjši kalibri.

Polkovnik v. Koltitz pa še dodaja: V 14 dnevem neumornem napadanju so se naše čete pomikale od trdnjave do trdnjave, od bunkerja do bunkerja, od postojanke do postojanke, do zaliva Severnaja in so bili na postojankah visoko nad morjem. Potem pa jih je presenetila najdba, da so v 12 jaskih, ki so bili 60—70 m globoki, čakali še boljševiki. V jasko so vodili vhodi, ki so bili zavarovani z dvema metroma betona. Boljševiki so ždeli ondi z ženskimi otroki in kravami. Dva dni je trajal boj za te jasko. Ponoči smo jih skušali obdati z umetnim dimom. Zaman. Nato smo poskusili s hudimi eksplozivnimi snovmi. Nič ni zaleglo. Tedajci pa so ponoči boljševiki sami nenadoma pognali v zrak vse jasko z ženami, otroki, možmi in kravami vred.

Treba je bilo mimo drugega zavzeti tudi neko munijsko tvornico ob cesti, ki je vodila vzdolž zaliva. Posrečilo se je. Nato pa je bilo treba zavzeti še nasprotno ležeče višine, skalovje v polkrogu, ki je bilo polno lukenj z boljševiškim metalci granat in strojniškimi oddelki. Po nadčloveškem naporu se je posrečilo tudi to. A že je prišlo poročilo, da je v nekem predoru 1500 žensk in otrok. Pozvali smo straže, naj se vdajo. Odgovorili so nam z ročnimi granatami in slednjič so predor zazidali in pustili le ena odprtino. Skozi to smo na vse načine hoteli prisiliti ženske in otroke, da bi prišli ven. V drugih predorih je gorel bencin, ki so ga zažgali boljševiki. Vsi, ki so bili v predorih, so tako sami sebe usmrtili.

Zgodovina skoraj da ne pozna hujših bojov, kot so bili ti za Sebastopol.

Važni izumi, ki so propadli

Barvno fotografijo so izumili že pred 50 leti. Šele v zadnjih letih so ljubitelji fotografije lahko sami preizkusili najnovejšo odkritje: barvno fotografijo, ki nam za zdaj omogoča izdelovanje barvnih diapozitivov in obeta v bližnji prihodnosti tudi možnost barvnih kopij. Ogromna dela, dolgoletnih poskusov in sredstev največjih tovarnih fotografskega tvoriva je bilo treba, preden je ta izum dozoril toliko, da je bil uporaben. Ali ni čudno, da je bil prav ta izum znan že pred 50 leti, ko je bila črna-bela fotografija še v povojih?

V zadnjih desetih letih minulega stoletja je presenetil namreč neki dr. Herbert Franklin v Čikagu v Ameriki svoje prijatelje s fotografskimi posnetki v čudoviti pristnih naravnih barvah. Bil je celo tako ljubezniv, da je v barvi fotografiral predmete, ki so mu jih dali njegovi znanci. Midogrede se je pobahal, da je odkril skrivnost barvne fotografije že pred nekaj leti in da jo uganja zdaj zgolj za zabavo. Njegov izum je čisto enostaven, tako da nima posebnega truda z delom. V tistih časih tud črna-bela fotografija še ni bila prav nič vpeljana me damaterji. Za o njegov izum ni vzbudil takšne pozornosti, kakor bi jo danes. Vendar so Franklinovi prijatelji iznajditelji svetovali, naj si zgradi večjo delavnico, češ da bo brez dvoma zaslužil težke dolarje s posnetki v naravnih barvah.

Franklin je res zgradil veliko delavnico in začel z delom. Že prve dni pa se je zgodila nesreča. Razvijal je plošče od odprtem ognju v pečici z ogljem. Zato plamen je dosegel, da uha-jajo iz pečice strupeni plini. Ker ni odprl ventilatorja, se je kaj kmalu zgrgnil nezavesten v delavnici in se zadušil. Tako je pred 50 leti odnesel Franklin s seboj v grob skrivnost v barvni fotografiji, zakaj iz preostalih izdelanih barvnih fotografij nihče ni mogel razvozlati pravega postopka za barvno fotografijo.

Skrivnost feničanskega stekla — odkrita in izpubljena. Že stari Feničani so poznali skrivnost izdelovanja izredno čistega stekla v raznih barvah. Vse, kar so ustvarili kasnejša stoletja, vstevši sodobno industrijo, na tem polju, se s steklom starih Feničanov ne more meriti. Dva tisoč let je bila pokopana skrivnost o feničanskem steklu, ki jo je odkril okrog leta 1800 Italijan Luigi Tarantini. Njegova barvana stekla so vzbudila največje presenečenje. Iz nešteti krajev domače države in z vsega sveta so prihajala naročila, ki jim niti zdaleka ni mogel ustreči, ker tako na debelo ni mogel izdelovati stekla. Najlepša steklena okna v Italiji je za časa življenja izdelal prav Tarantini, toda ves čas je molčal kot grob. Nikomur ni zaupal skrivnosti, ker ni hotel izdati skrivnostnega postopka. Ko je nenadoma umrl, zopet nihče ni več znal izdelovati njegovega stekla. Kemija je sicer skušala nešteto krat odkriti skrivnost Tarantinijevega stekla. Kakor je odgovorila pri steklu Feničanov, tako je tudi zmanjkušala prodreti v skrivnost molčevega Taranta in še danes ne vemo nič več o tem steklu.

Umetna slonova kost. Prav tako kot Tarantini, je postopal neki Skot, ki je okrog leta 1900 na lepem začel prodajati biljardne kroglice iz umetne slonove kosti. Vsi Skoti so varčni in zato tudi ta ni zapravljati denarja s tem, da bi dal svoj izum patentirati. Pač pa je molčal ko riba in tudi njegova družina ni imela pojma, na kakšen način izdeluje kroglice iz umetne slonove kosti. Mnogi so preiskovali njegove kroglice, pa tudi niso zvedeli ničesar več. Resnica je bila ta, da je možkar prodajal kroglice trikrat ceneje, kakor so tedaj veljale kroglice iz prave slonove kosti. Bile so slonokoščenim tako podobne po barvi in kakovosti, da jih od pravih niso mogli ločiti. Le kemiki so lahko ugotovili, da niso iz slonove kosti. Skot je zaslužil lepe denarce in umrl, ne da bi komu povedal svojo skrivnost.

Romunija obdelala 11 milijonov hektarov zemlje

Vodja romunskega naroda maršal Antonescu je v svoji poslanici romunskim kmetom poudaril, da so kljub pozni pomladi in težavam sedanjega vojnega stanja v šestih tednih obdelali in zasejali v Romuniji 11 milijonov hektarjev. S tem je romunsko kmetijstvo dobilo poljedelsko bitko. Maršal Antonescu se je za izvršeno delo najtopleje zahvalil vsemu romunskemu kmečkemu ljudstvu ter je izjavil, da bodo zato dobili romunski kmetje brezplačno na razpolago potrebne pluge ter živino, svine in perutnino za zboljšanje sedanjih pasem.

ŠPORT

Nedelja v znamenju prvenstvenih prireditev

V soboto in nedeljo bodo imeli v Bologni malo olimpijado. Stadionsko areno bodo odprli atletskim prvakom, ki se bodo kosali za najboljše rezultate v tekih, skokih in metih. Za naslove državnih prvakov se bo potegovalo čez 400 atletov, med njimi tudi nekaj imen zvenečega mednarodnega slovesa. Da omenimo samo nekatere: Monti v teku na 100 m, Lanzi v tekih na 400 in 800 m, Compagner v skoku v višino, Taddia v metanju kladiva in Consolini v metanju diska.

Pri državnem prvenstvu, ko so zbrani vsi najboljši atleti, se rado zgodi, da pade tudi ta ali oni državni rekord. Ne bo odveč, če si ob tej priložnosti ogledamo znamke, od katerih bo danes ta ali ona padla.

Italijanski rekordi v lahki atletiki:

100 m Meriani Orazio 10,4 sek.
200 m Meriani Orazio 21,2 sek.
400 m Lanzi Mario 46,7 sek.
800 m Lanzi Mario 1,49 min.
1500 m Becal Luigi 3,49 min.

Življenjska izkušnja

»Ne morem ti povedati, kako odvrtno so mi te moderne ženske.«

5000 m Beviaqua Giuseppe 14,37 min.
skok v višino: Compagner Alfredo 1,98 m
skok v daljino: Maffei Arturo 7,73 m
troskok: Bini Francesco 15,01 m
skok s palico: Romeo Mario 4,15 m
disk: Consolini Adolfo 53,34 m
kopje: Agosti Mario 65,23 m
klovido: Taddia Tesco 51,98 m
krogla: Profeti Angelo 15,37 m

Državno prvenstvo v lahki atletiki, ki bo nocoj končano v Bologni, bo dalo tudi jasno sliko o državnih reprezentanci, katero bodo poslali na atletski tabor Italija—Nemčija—Madžarska.

V B razredu nagometnega prvenstva bodo danes zaključili z dolgoletnim tekmovanjem za točke. Nas bo zanimalo zlasti vprašanje, kateri dve moštvi bosta obstali na vrhu in prešli v prvi razred na mesto Napolija in Modene. Bari, ki vodi z 48 točkami je že na varnem, za drugo mesto pa bo imela Vicenza zadnjo priložnost, da se poslovi od B razreda in kvalificira za vstop v tovariško najboljši.

Tudi v Nemčiji so danes na vrsti tri prvenstvene prireditve. V Kirchbergu se bodo spogledali najboljši plavalci, v Saarbrückenu pa kolesarji, ti bodo tekmovali na 135 km za državno cestno prvenstvo. Igralci rokometna pa bodo nocoj zvedeli, kdo je državni prvak za l. 1942. — enajstotica Magdeburga ali Walekova?

Šport v kratkem

Rekorder Lanzi je dobil povabilo na gostovanje v Stockholmu, kjer bi se naj pomeril s švedskim prvakom v tekih na srednje proge Gundarjem Haeggom. Ni še gotovo, če bo prišlo do tega dvoboja, zanimivo pa bi bilo vsaj čitati o tekmi med italijanskim in švedskim prvakom, katerima v Evropi ni enakovrednih. Tudi v Berlinu pripravljajo veliko mednarodno atletsko prireditev, na kateri bi radi videli znamenito tekaško trojico: Lanzija, Haegga in Nemea Rudolfa Harbiga. Vse tri nameravajo poslati v boj za rušenje svetovnega rekorda v teku na 1000 m. Mednarodna atletska prireditev v Berlinu bo 1. in 2. avgusta.

Na Norveškem se obeta dobra letina. Po poročilih iz Norveške bo letina v celoti zadovoljiva. Povsod se pozna, da prebivalstvo izkorišča letošnje zgodnje prideleke, dobava mleka je narasla, ker so krave dobile primerno krmo na pašnikih. Le potrebe po mesu še ne morejo biti krite v zadostni meri, pač pa jih koristočno izpopolnjuje ribolov.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L. 1.—, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L. 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Gospodinjstva pomočnica

za vsa hišna dela ali postrežnica za cel dan, se išče za 1. avgust. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4057. b

Posteno dekle

dobi čedno sobico proti opravljanju nekaj postrežbe. Naslov v upravi »Slovenca« pod 4059. b

Postrežnica kuharico

pridno, posteno, varčno, se sprejme takoj k dvečlanski družini, hrana in plača dobra, čas dela po dogovoru, - ponudbe poslati na upr. »Slovenca« pod »Varčna kuharica« 4061. b

Kuharica

za vsa domača dela, z dobrimi priporočili — dobi stalno mesto pri tričlanski rodbini. Nastop v 14 dneh ali prej. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 4053. b

Čevljarskega pomočnika

in vajenca, ki se je že učil, sprejemem za stalno. Ponudbe upravi »Slov.« pod Novomesto št. 4032. b

Italijanskega korespondenta,

večšega slovensčine in italijansčine, strojeplajsa, stenografije ter event. knjigovodstva, išče veleindustrijsko podjetje v ljubljanski pokrajini. — Lastnoročno pisane ponudbe postaviti upravi »Slovenca« pod zn. »Spretni« št. 4046. b

Prodajalko-začetnico

marljivo in strogo solidno v vseh oziirih, išče za takoj za novo prirediti vinotoč poleg trgovine. Trgovina: Leopold Grabrijan, Metlika. b

Iščem dekle

za gospodinjstva dela, ki zna enostavno kuhati za kraj v Italiji na deželi (letovišče). Prednost ima ona, ki že poseduje dovoljenje oblasti za potovanje. Plača po dogovoru. Potni stroški se povrnejo. Pogoji so povsem ugodni. Kratko ponudbo na upr. »Slovenca« pod »S. G.« 4068. b

Gospodinjstva pomočnica

posteno in zanesljivo, ki zna kuhati, sprejemem. - Plača 250 lir. Naslov v upravi »Slovenca« 4092. b

Postrežnica

iščem za popoldne. Doleno, Askerčeva 42. b

Službe

Iščeto:

Gospodična

z dolgoletno prakso v blagajniških poslih, išče temu primerno službo. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna in postena« 4073. a

Dekle

vajeno vsega gospodinjstva in kuhe, išče službo k manjši družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4037. a

Iščem mesto

praktikantije v trgovini ali pisarni. Ponudbe na upravo »Slov.« pod značko »Takoje« št. 4052. a

Mlajša postrežnica

zmožna tudi šivanja, išče zaposlitve. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4101. a

Živali

Brejo kravo

dobro mlekarico, prodam. Moste, Zaloška cesta 149. b

Kravo

8 mesecev brejo, dobro mlekarico, prodam. West, Hradeckega c. 8. j

Prodamo

Železen štedilnik

se prod. Ogled v pone-deljek dopoldne. Berlot. Povšetova ulica 82. l

Otroški globok voziček

napredaj za 650 lir, Istotam pletena kosarica z modročkom. Marenčičeva št. 3, Moste. l

Šivalni stroj

pogrezljiv, izredno dobro ohranjen, lepo bosansko preprogo 2x3, gramofon s plošče 1 400 lir, stara harmonika 350 lir, napredaj v trgovini »Ogled«. Mestni trg 3, vhod skozi vežo. l

Sodi

prvovrstni od 300—400 l, 8 komadov napredaj. Go-stilina Pod Trančo, Stari trg 1. l

Zvon

dunajski in ljubljanski v originalni vezavi, dobro ohranjen, prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko »Zvon« št. 4054. l

Lepo spalnico

kompletne in kuhinjske opravlo, posamezne kredence, mize in še druge predmete ugodno napredaj v trgovini »Ogled«. Mestni trg 3, vhod skozi vežo. l

Prodajam

več raznega pohištva, nekaj dobrih gramofonov, konjsko opremo ter več voz. Jernejeva c. 25. l

Žimo za modroce

vseh kvalitet kupite najugodnejše pri »ZIMA«. Jager Milan, prva ljubljanska mehanična predilnica žimo, trgovina Sv. Petra c. 17, tel. 20-42. Predilnica Fu tna, tel. 20-45. l

Mlatilnico

dobro ohranjeno, na motorni pogon, veliko, močno, s čiščenjem žita, ki pada v vreče. Ogleda se in prod. Kmečka gospodarska zadruga v Šiški, Ljubljana VII. l

Vhodna vrata

160x250 cm, dobro ohranjena, prodam. - Grum. Moste, Pot na Fužine 5. l

Satnice

rabljene, A2 okvirjene, in skoro novo trčalnice za trčenje medu, prodam. Medarna, Ljubljana, Zidovska ul. 6. l

Hladilno omaro

skoraj novo, ugodno prodam. Naslov pri upravi »Slov.« pod št. 4070. l

Pisalni stroj

nemški »Mercedes«, ameriški »Underwood« in »Remington« ter ameriški seševalni »Sundstrand« prod. »Torpedo« Miklošičeva 18. l

Slamnik

prodam: čevlje nove lahke št. 43 zamenjam za manjše. Prinesem osebn. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Hitro« 4103. l

Kupimo

Smrekovo čreslo

lepo, zdravo, suho in ježice — kupi vsako količino omenjena J. Lavrič, št. Vid pri Stični - Ljubljana. l

Krojaške odpadke

volnene in bombažne, pletilske in šiviljske odpadke, kupuje Gerkman, Hrenova ulica 8. k

Gramofon in plošče

rabljene, tudi v neuporabnem stanju, kupujemo in plačamo najvišje dnevnice cene! »Everest«, Presernova 44. k

Knjižno omaro

dobro ohranjeno, kupimo. Ponudbe na društvo Mali gospodar, Gallusovo nabrežje 33. k

Zdravilna zelišča

vseh vrst kupuje Farmaceutika — Ljubljana, Karlovska c. 2. k

Sobe

Oddajo:

Sostanovalca

k sinu, sprejme dobra družina. Naslov v upr. »Slovenca« 4072. l

Malo sobico

»kabinet«, oddam mirni gospodini. Naslov v upr. »Slovenca« 4091. l

Iščeto:

Soba s kabinetom

išče profesor. - Cena postanska stvar. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Profesor« 4050. l

Profesor išče sobo

ali dve sobi, po možnosti s telefonom in kopalnico, v sredi mesta. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Profesor« 4026. l

Kupujte pri naših inserentih

Dolgin - Debeluh - Ostrogled

Risbe ROM — Besedilo po K. J. ERBENU

19.

»TAMLE GRE MOJ TOVARIS. VZEMI GA V SLUZBO, GOSPODI« REČE DOLGIN.

20.

»POKLICI GA, NAJ POVE, KAJ ZNAI« REČE KRAJJEVIC. »MALO DALEC JE. SKOCIM RAJSI PONJI«

21.

STEGNjeni DOLGIN VZAME TOVARISA POD PAZDUHO IN NESE K GOSPODU.

Miklova Zala

SPISAL DR. J. SKGT

RIŠAL E. GODEC

274.

Krik in klie je vzdramil očeta Serajnika in druge tovariše v skalni votlini. Vsi so začeli metati skalovje v globočino in tako so se srečno rešili nočnega napada in turške krvolovčnosti. Proti jutru so se šele spravljali starci in žene pod skalnati krov, kjer so se počutili zopet varne. Vsi so hvalili Zaliko in jo poveljevali kot rešiteljico.

275.

Almira ni iskala pred hudim dežjem zavetja. Sla je tja na rob, kjer ji je bil izpodletel strašen načrt. Tu je slonela vsa obupana. Gledala je v prepad, zbegana kakor morilka. V srujo jo je peklo. Zdelo se ji je, kakor da ji nekdo trga drobovje. Preklinjala je kamen, ki je preprečil njen namen. Rotila se je proti mrtvi prirodi, ki ni pospešila njenega načrta.

276.

Tedaj je zaslišala zamolkli glas, ki ji je udaril na uho: »Almira! Almira! Moja glava! Bog mi pomagaj!« Tak klic in stok se je čul iz globočine. Deklici zastane sapa, ko zasliši svoje ime. Nepremično zre v temni prepad. Iz njega odmeva le jok in stok. In drugič sliši svoje ime: »Almira! Almira! Deklici od groze in strahu vztrepetajo vsem životu.

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13

Kuhinjske opreme

moderne, solidna izdelava, prodaja po zelo nizki ceni, mizarstvo Artnak Josip, Jenkova 7.

Poizvedbe

za živali

Izgubil se je najhen črn pišček pasme »Podgana«. Sliši na ime »Tače«. Dotičnega, kamor se je pišček zatekel, prosim, da ga proti nagradi odda Battelino Angelo, Aljaževa 35.

Filatelija

Filatelisti!

Ugoden nakup raznih znamk, Joi albumov, katalogov, filatelistične literature - nudi filatelija Mladinske založbe, Ljubljana, Stari trg 30. Telefon 41-69.

Stanovanja

Jstejo:

Dvosobno stanovanje s kopalnico, lahe mirna stranka za takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj« 4065.

Denar

Gospodična

poštena in solidna, s službo, išče majhno posojilo proti mesečnim odplačilom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Vestno vračevanje 3959«.

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na: Rudolf Zore, Gledališka ul. 12. Telefon 88-10.

Obrt

Vaše slike za legitimacije naredimo v 3 urah. Foto Tourist, Ulica 3. maja 10 (preje Aleksandrova) dvorišče, telefon 25-66.

Razno

Za prevode

prošnje, privatno in trgovsko korespondenco v italijanski, se priporoča Vidmar, Sv. Petra nasip št. 37, pritličje. Sprejema dnevno od 8-10.

Kupim in prodajam umetniške predmete, slike i. t. d. - »Umetnost«, Kolodvorska št. 30.

Stampilje

Novi naslov: **Franciška ul. 3.**
Telefon 45-13.

U najem

Gostilno oddam

v najem v centru mesta, ker se preselim v svojo hišo. - Naslov v upravi »Slovenca« št. 4062. m

Lepe pisarniške prostore

oddam. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Lepe pisarnje« št. 4023. m

Vajenci

Vajenca

za krznarsko obrt sprejme L. Rot, krznarstvo, Mestni trg 5.

Vajenca

sprejemam proti takojšnjim plačilom Gustav Puc, instalacija vodovodov in klesarstvo, Tržaska c. 9. v

Objave

Pozor stavbeniki in hišni posestniki!

Naznanjam cenj, občinstvu, da sem pričel samostojno obrt s polaganjem parketov ter starih struženjem. - Se priporoča JOSIP BRLEC, Ljubljana, Kolodvorska 28.

Šivalni stroji

Najboljše šivalne stroje dobite pri znani trgovki Ivan Jax in sin, Ljubljana, Bleiweisova cesta 36 (Tyrševa).

„PAPRIKA MARICH“

Pepe rosso italiano. Garentito puro. In vendita presso negozianti di Generi Alimentari e Comestibili.

DITTA M. MARICH
TORRE ANNUN. CENTRALE (Napoli)

Električna sušilnica

za konzerviranje vsakovrstne živilske hrane za zimo je aparat velike praktične vrednosti. Ima 6 predalnih les in je prikupne vnanosti v velikosti radio aparata, zato ne zavzema veliko prostora. Električna sušilna naprava porabi v 4 urah 1 kilovatno uro toka, zato dela poceni. Suši higijensko in naglo vso povrtno, sadje in solivje. Cena 450 - lir. Interesente vabim, da si ogledajo aparat, nega delo in proizvode pri meni od 9. ure naprej vsak dan.

Krlež Ernest, Ljubljana, Privoz 11.

Acquisto Kupujem
FAESITE • MASONITE • INSULITE
e qualsiasi materiale isolante simile, campionario, isolazione. Pošillite vzorec Mirabelli - V. Caravita 15 - Napoli

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Romantična glasbena komedija iz starih dunajskih časov

Ljubi Avgušt
PAUL HÖRBIGER - MARIA ANDERGAST
KINO MATICA - TEL. 22-41

Slava in beda slavnega umetnika

Strast
Barbara Stanwyck, Adolphe Menjou, William Holden itd.
KINO UNION - TEL. 22-21

Zanimiva in globoka ljubezenska drama, ki se odigrava na trapezih cirkusa in v arenah velikih gledališč in varietejev

„Smej se bajaco!“
Fosco Giachetti in Laura Solari
KINO SLOGA - TEL. 27-30

KINO KODELJEVO TEL. 41-64
PAL JAVOR v senacionalnem filmu

Balalajka
Krasen film o deželi sanj in večne pomladi

Nekje v Tibetu
Ronald Colman - Jane Wray
Predstave: delavnik ob 17.30 nedelja 14.30 in 17.30

Giovanni Verga: 14

Tone Nevolja

Roman.

»Ali Vi dobro zaslužite z vinskimi tovari?« je vprašala Mena.

»Da. Poleti, ko človek lahko hodi tudi ponoči, tedaj imam lep zaslužek. Ta uboga žival si pač zasluži svoj kruh. Ko bom prihranil nekaj krajcarjev, bom kupil mulo in si bom lahko opomogel, da bom zares voznik, kot bote Počasne.

Dekle je z največjo pazljivostjo poslušalo kar je govoril Alfio in medtem je siva oljka šuštel, kot da bi deževalo, in sejala po poti rumene zvite listke. »Glejte, že prihaja zima in vsega tega ne bo mogoče napraviti pred poletjem.« je pripomnil bote Alfio. Mena je z očmi sledila sencam oblakov, ki je hitela po polju, kakor da bi se razpršila siva oljka. Tako so hitele misli v njeni glavi in dejala mu je: »Veste, bote Alfio, s tisto zgodbo o sinu gospodarja Fortunata Čebula ni nič, kajti prej moramo plačati dolg za volčji bob.«

»To me veseli,« je odvrnil Muha. »Tako vsaj ne boste odšli iz soske.«

»Sedaj pa, ko se vrne Tone od vojakov, si bomo z dedom in vsemi ostalimi pomagali, da plačamo dolg. Mati je vzela v tkanje platno za Gospo.«

»Tudi poklic lekarnarja je lep!« je pripomnil Muha.

V tem se je na stezi pokazala bota Venera Zuppidda, z vretenom v roki. »Bog!« je vzkliknila Mena. »Ljudje prihajajo!« in zbežala je v hišo.

Alfio je udaril osla z bičem, hoteč oditi tudi on.

»Oh, bote Alfio, kaj se Vam mudi?« mu je rekla Zuppidda. »Hotela sem Vas vprašati, če je vino, ki ga peljete Santuzzi, iz istega sode, kot ono iz preteklega tedna.«

»Ne vem. Vino mi dajo v sodih.«

»Jesih za solato!« je odvrnila Zuppidda, »pravi strup. Tako je Santuzzi obogatela in da bi prevarila svet, si je stavila na prvi svetinjo Marijine Hčere. Lepe stvari pokriva tista svetinjalca Dandanes, če hoče človek napredovati, se mora lotiti tega poklica. Če ne, gre nazaj kot rak, kot Nevolje. Sedaj so vlovili »Previdnost«, ali veste to?«

»Ne, nisem bil tu, toda bota Mena ni vedela ničesar o tem.«

»Novico so prinesli sedaj in gospodar Tone je tekel proti Rotolu, da bi videl, kako vlečejo barko proti vasi in zdelo se je, kot da bi stari imel mlade noge. Sedaj si bodo »Previdnostjo« Nevolje lahko vnovič opomogli in Mena bo znova dobra partija.«

Alfio ni odgovoril, ker ga je Zuppidda srepo gledala s svojimi rumenimi očesi in dejala je, da se mu mudi iti izročiti vino Santuzzi. »Meni noče ničesar povedati!« je zagodrnjala Zuppidda. »Kot da bi ju ne videla z lastnimi očmi. Z mrežo hoče skriti sonce.«

»Previdnost« so vso razdejano zvlekli na obrežje, tako, kot so bili našli onstran Mlinškega rta, s krnom med klečmi in s hrbtom v zrak. V trenutku je pritekla na obrežje vsa vas, možje in žene in gospodar Tone, pomešan med množico, je tudi on gledal, kot ostali radovednosti. Nekateri so tudi breali v trebuh. »Previdnost!«, da bi tako razpogost zadonela, kot bi ne bila več last nikogar. Ubožec je v živo čutil tiste brce. »Lepo previdnost imate!« - mu je dejal don Franco, ki je prišel golorok in z ogromnim klobukom na glavi, da bi jo tudi on pogledal, kadeč svojo pipo.

»Ta je zdaj dobra za podkuriti,« je zaključil gospodar Fortunat Čebula. Bote Rožič, ki je bil izkušen v stroki, je dejal tudi, da se je morala ladja potopiti iznenada, ne da bi tisti, ki so bili na njej imeli čas reči: »Kristus, pomagaj mi!« Kajti morje je pomedlo jadra, jambre, vesla in vsako stvar in ni pustilo niti enega lesenega klina, ki bi trdno držal.

»To je bilo očetovo mesto, kjer so nove vilice za vesla,« je rekel Luka, ki je bil splezal na rob. »In tu spodaj je bil volčji bob.«

Toda od volčjega boba ni ostalo niti eno zrno, ker je morje vse odplavilo in očistilo. Zato se Maruzza ni ganila: od doma in ni hotela več videti »Previdnosti!«, dokler bi njene oči gledale.

»Trebu je dober in iz njega se da še kaj napraviti,« je nazdne pomodroval smolar mojster Zuppidda in tudi on breal »Previdnost!« s svojimi ogromnimi nogami.

»S par skledami smole vam jo znova postavim na morje. Ne bo več barka, ki bi lahko kljubovala viharnemu morju, ker bi jo močan val v bok udrl kot preperel sod. Toda za ribolov med klečmi in za mirno letno dobo bo še lahko služila.« Gospodar Čebula, bote Rožič in bote Cola so poslušali, ne da bi rekli besede.

»Da,« je končno zaključil resno gospodar Fortunat. »Rajši, kot pa da bi jo vrgli na ogenj...«

»Radujem se temu!« je dejal stric Križ, ki je tudi tam gledal, z rokami na hrbtu. »Kristjani smo in mora nas veseliti dobro bližnjega. Pregovor pravi: »Zeli dobro svojemu bližnjemu, da ga boš tudi ti nekaj deležen.«

Dečki so se namestili na »Previdnosti!« skupaj z ostalimi paglavčki, ko so tudi hoteli splezati nanjo. »Ko bomo pošteno zakrpali »Pre-

vidnost!«, je dejal Aleš, »bo kakor »Marija« strica Cole.« In dajali so si na moč posla, puhali in mučili so se, da so tudi oni vlekli in pehali barko pred vrata smolarja mojstra Zuppidda, kjer so bili veliki kamni, da bi barko visoko pridržavali in zajemalka za smolo ter skladišnica reber in obojkov, prislunjena ob zid.

Aleš si je bil neprestano v lasih z dečki, ki so hoteli stopiti na barko in tudi oni pomagati pihati v ogenj pod kotlom s smolo in ko jih je dobival, je cmereč se grozil:

»Ko bo zdaj moj brat Tone prišel od vojakov!...«

In v resnici si je Tone preskrbel listine in je dosegel svoj odpušč, četudi mu je tajnik don Silvestro zagotovil, da če bi še šest mesecev služil vojake, bi osvobodil nabora svojega brata Luko. Toda Tone ni hotel služiti niti šest dni več, sedaj, ko mu je umrl oče. Luka bi napravil kot on, ki je objokoval svojo nesrečo tam doli, kjer se je nahajal in bi najrajši ne delal ničesar več, ko so mu sporočili vest o očetni, če bi ne bilo tistih pasjih predpostavljajenih.

»Kar se mene tiče,« je dejal Luka, »grem rad k vojakom, da zamenim Toneta. Na ta način, ko se bo on vrnil, boste lahko spravili na morje, »Previdnost!« in ne bo nihče več potreben.

»Ta je pravi pravcati Nevolja!« je pripomnil gospodar Tone, vriskaje. »Čisto tak, kot njegov oče Boštjanec, ki je imel srce široko kot morje in dobro kot božje usmiljenje.«

Neki večer, potem ko so se vrnile barke z morja, je gospodar Tone došel zasopel domov in dejal: »Tu je pismo; prav sedaj mi ga je dal bote Cirino, medtem ko sem nosil vrše v hišo Bobovcev.« Dolžinka je od zadovoljstva postala bela kot ruta in vsi so tekli v kuhinjo, da bi videli pismo.